
SCENELIV

#01 – 2025

Dansk Skuespillerforbunds medlemsblad

TEMA:

At være eller ikke at være
– selvproducerende

INDHOLD

- 4** #LABORATORIET
PEER GYNT I SORTE GEVANDTER
Alt på scenen er sort. Både gulve, vægge og kasserne i scenografien. Men inde i den nye udgave af 'Peer Gynt' på Det Kongelige Teater er der nyt liv.
- 6-13** TEMA: AT VÆRE ELLER IKKE AT VÆRE – SELVPRODUCERENDE
- 6** **Æ TEATER VAR EN BENHÅRD NØDVENDIGHED**
Thea Kastberg og Linnea Fabricius har ved hjælp af gode ideer og knofedt arbejdet deres Æ Teater op fra ingenting til en enhed, der har produceret et stykke, som fik en Reumert-pris.
- 8** **TRE SELVPRODUCERENDE**
Mød Shahbaz Sarwar, Nana Elisabeth Paja Senderovitz og Ditte Maria le-Feve og Maria Aarup Sørensen. De har skabt både film og teater fra en grøftkant i stedet for at vente på, at telefonen ringer.
- 10** **GØR DET KUN, HVIS DU IKKE KAN LADE VÆRE**
Søren Ruby har været selvproducerende i hele sit skuespillerliv. Vi var med ham på arbejde for at høre om finansiering og praktik og i det hele taget fordele og ulemper.
- 13** **DO IT YOURSELF**
Læs otte gode råd til, hvordan du kommer i gang, hvis du selv vil producere teater.
- 14** **SELFTAPE ER EN GOD IDE**
En tosider guide til hvordan du kommer i gang med at lave selftapes.
- 16** KLASSIKEREN
DOGMEBØLGEN OG MEGET MERE
Året kommer til at byde på seks midtersider i form af still-fotos ledsaget af perspektiveringer af nogle af de bedste danske film fra dogmeårene og frem. Vi begynder med 'Italiensk for begyndere'.
- 18** I SKUESPILLET'S TJENESTE
RAGNHILD KAASGAARD
Hun bragede ind på både lærred og scene med sin rolle i filmen 'Miss Viborg' og medvirken i en musical baseret på tv-serien 'Matador'. Men Ragnhild Kaasgaard har også lavet massevis af børneteater.
- 22** **LIV I ERFARNE OPERASTEMMER**
Bare fordi operakarrieren på de traditionelle scener lakker mod enden, betyder det ikke, at livet som operasanger er forbi. Det kan Gitta-Maria Sjöberg og Elisabeth Hanke tale med om.
- 24** **FAGLIGE KAMPE I NEW ZEALAND**
Vi er på besøg hos direktøren for skuespillerforbundet i New Zealand, hvor man arbejder på helt andre vilkår end i Danmark. Denise Roche måtte blandt andet rydde op efter det rod 'Hobbitten', skabte i branchen.
- 28** **DSF STUDIO**
Næste periodes kurser i DSF Studio byder blandt andre på følgende undervisere: Ole Boisen, Christian Dyekjær og Naja Månsson.
- 31** APPLAUS
ULF PILGAARD (1940-2024)
Manden der var med i hele 40 forskellige sæsoner i Cirkusrevyen kunne også så meget andet. Ulf Pilgaard blev næsten 84 år.

VORES KANALER

Vores hjemmeside:
www.skuespillerforbundet.dk

Vores facebookgruppe 'Medlem af Dansk Skuespillerforbund'. Gruppen er kun for medlemmer

Vores instagramprofil
'Dansk Skuespillerforbund'

Vores hjemmeside til efteruddannelse og netværk: www.dsfstudio.dk

Vores facebookside
'Dansk Skuespillerforbund'

FØDSELSDAGE

→	Lise Junggreen	5. marts	50
→	Christopher Læssø	7. marts	40
→	Arlette Weinreich	8. marts	85
→	Morten Suurballe	8. marts	70
→	Dinna Ophelia Hækiund Schack	10. marts	40
→	Lotte Arnsbjerg	11. marts	60
→	Mette Lysdahl	11. marts	40
→	Bodil Lassen	12. marts	70
→	Lue Dittmann Sanden Støvelbæk	14. marts	30
→	Kristine Elmedal Johansen	19. marts	40
→	Dan Boie Kratfeldt	21. marts	40
→	Anna Christine Bauer	22. marts	30
→	Lane Lind	24. marts	80
→	Gustav Johansson	25. marts	30
→	Frederikke Kampmann	27. marts	40
→	Pierre Miehé-Renard	29. marts	80
→	Preben Harris	30. marts	90
→	Mogens Holm	31. marts	70
→	Cecilie Thiim	1. april	40
→	Peter Seligmann	2. april	75
→	Paw Henriksen	3. april	50
→	Stine Prætorius	4. april	50
→	Ole Rasmus Møller	5. april	70
→	Jesper Hagelskær Paasch	7. april	40
→	Nis Bank-Mikkelsen	10. april	80
→	Bo Samuelson	10. april	85
→	Dorcas Hansen	10. april	40
→	Olaf Nielsen	11. april	90
→	Bo Carlsson	11. april	60
→	Lars Lippert	12. april	60
→	Pablo Lara Garcia	13. april	30
→	Tommy Kenter	15. april	75
→	Annetia Teresa Lilballe	15. april	60
→	Charlotte Rathnov	16. april	50
→	Morten Schaffalitzky	20. april	50
→	Simone Svane	20. april	30
→	Morten Christensen	21. april	50
→	Laura Helene Hansen	22. april	30
→	Katrine Bæk	24. april	40
→	Benjamin Kitter	25. april	50
→	Lars Mølsted	25. april	40
→	Esa Alanne	28. april	60
→	Kasper Leisner	29. april	50

SCENELIV #1 – 2025

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 6 gange årligt.

Oplag: 2.900 eks. – Abonnement: 425 kr. årligt

Dansk Skuespillerforbund
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Mandag-fredag 9-12 og 13-15
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
jwj@skuespillerforbundet.dk

Redaktion: Jacob Wendt Jensen (redaktør)
Benjamin Boe Rasmussen (ansvarshavende)

Annoncer sendes til: Kristine Høeg,
krh@skuespillerforbundet.dk

Forside: Søren Ruby
Foto: Lærke Posselt

Grafisk design: Spine Studio
Tryk: KLS PurePrint

Debatindlæg og mindeord må maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b × h)
Helside (215 × 280 + beskæring) 10.000 kr.
Bagsiden (215 × 220 + beskæring) 10.000 kr.
1/2 side (196 × 124) 5.500 kr.
1/3 side – horisontal (62 × 254) 4.000 kr.
1/3 side – vertikal (196 × 81) 3.000 kr.
Visitkort (95,5 × 60) 700 kr.
Små medlemsannoncer (95,5 × 60 mm – 400 anslag inkl. mellemrum): 350 kr.

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.

Særlige annonceønsker: Kontakt Kristine Høeg,
krh@skuespillerforbundet.dk

Næste nr. af Sceneliv udkommer
29. april 2025

LEDER

HVORDAN SVINGER DU TAKTSTOKKEN?

Af Benjamin Boe Rasmussen

Vores tema fortæller en flok af vores medlemmer om at producere selv. Om at tage initiativ, være entreprenant og selv svinge taktstokken i et fag, hvor vi kæmper om publikums og branchens gunst. Udover at jeg synes, det er helt enormt sejt, at I brænder på den måde, får det mig også til at tænke over, at vi i de situationer pludselig selv skal være arbejdsgivere for vores kolleger – og at der følger både ansvar og privilegier med den rolle. Privilegiet og glæden ved at skabe job til andre, men også ansvaret for at etablere økonomisk bæredygtige arbejdsvilkår.

Sympatiske, men usikre vilkår

Som fagforening står vi sommetider i det dilemma, at medlemmer hyrer andre medlemmer og kommer til at vride økonomien, fordi der grundlæggende ikke er penge nok. Når det gælder teatre med overenskomster, er der klare linjer og opdrag. Men på projekter udenfor – det frie, felt kortfilm og meget andet – er rammerne ofte mere uklare, og sommetider er aftaler baseret på tillid og en 'vi ser, hvad der sker'-tilgang. Det er supersympatisk, men desværre også usikkert.

I forbundet ser vi nemlig ulykker, hvor medlemmer er kommet slemt til skade, uden der har været en forsikring eller afklaring af ansvar. Vi ser projekter, der ikke indbringer den forventede økonomi – og dermed ikke kan leve op til de økonomiske forpligtelser som for eksempel løn til kolleger og ansatte.

Jeg har selv været der

Tro mig, jeg ved, hvor ufedt det er ikke at kunne holde det, man har lovet. Sammen

med en flok holdkammerater fik jeg selv engang midler til at sætte en forestilling op. Vi hyrede kolleger og lavede en – synes vi selv – fantastisk forestilling på det gamle Kalejdoskop på Nørrebrogade.

Publikum delte dog ikke vores begejstring. De kom i hvert fald ikke, og da forestillingen var slut, stod vi tilbage med underskud. Et underskud, som vi selv måtte dække.

I solidaritet valgte folkene på produktionen at give afkald på deres feriepenge. Det var helt sikkert i kraft af min – og vores – troværdighed, og den tillid, der var bygget op mellem os alle sammen, at det lod sig gøre. Jeg er supertaknemmelig for, at jeg ikke behøvede at sælge mine børn eller forgælde mig ind i evigheden, men jeg føler mig stadig skamfuld over at have bragt kolleger og tidligere holdkammerater i den situation.

Walk the talk

Jeg elsker, når I medlemmer tager hænderne op af lommen og selv griber rattet, for I er med til at skabe forandring og bringe nyt liv til vores vidunderlige branche. Men vi skal også huske, at der er en kæmpe forpligtelse i at være leder og have ansvaret for andres menneskers tid og økonomi.

Det er derfor, forbundets arbejde for at skabe bæredygtige vilkår for medlemmerne er så sindssygt vigtigt – både på etablerede scener og produktioner og på jeres selvproduktioner. Det er nødvendigt, at branchen og vi selv finder den rette balance mellem at skabe kunst og samtidig fokusere på, at kunst er et arbejde. Ikke et kald. At vi skal kunne komme uskadt hjem fra arbejde, og at vi skal kunne betale husleje, daginstitution og det berømte hakkede oksekød med vores løn.

Så hvis du har en David Lynch, Greta Gerwig eller Jytte Abildstrøm indeni, som kæmper for at komme ud, kan jeg kun sige 'kom i gang!' Men vær bevidst om dit ansvar – og brug de dygtige folk på Tagensvej til at rådgive dig om alle de vilkår, du skal være opmærksom på. For hvis vi kræver, at branchen skal sikre ordnede arbejdsvilkår, skal vi også selv gøre det, når det er os, der ansætter vores kolleger og kammerater. ●

KEJSEREN OG KOPIERNE

Hvad får du, hvis du smider et hold skuespillere fra Det Kongelige Teater i en smeltedigel med Dansk Danseteater og tilsætter et styk klassiker, kogt ned til sin absolutte essens? Det tog vi med til prøverne på 'Peer Gynt' i Skuespilhuset for at finde ud af.

Af Louise Kidde Sauntved

Scenen er sort. Det gælder både vægge, gulv og et stort podie, bestående af kasser i forskellige størrelser. Kun hvide skærme på forsiden af kasserne lyser op. På podierne står en flok anonyme skikkelser iklædt samme sorte jakkesæt med brede skuldre. Alle iført masker med skuespiller Patrick Baurichters ansigt påtrykt. Eller som vi passende kunne kalde ham i dagens anledning: Peer Gynt.

Forrest på scenen står den ægte Patrick Baurichter. Også han er klædt i sorte gevandter, der flager om kroppen. Han står med ansigtet vendt mod det publikum, der endnu ikke har indtaget scenerummet. De røde plyssæder er afventende tomme. Men han har én opmærksom tilskuer – instruktør Anja Behrens, der følger alle bevægelser på scenen nøje. Der er kun en uge til premieren, så det er nu, de sidste små, men vigtige detaljer skal på plads.

Intensitet og volumen

Scenen med maskerne ligger i sidste del af stykket. Peer Gynt har fået storhedsvanvid og er blevet den kejser, han hele sit liv har stræbt efter at blive. Det fejrer han med en dunder tale ud i det tomme rum:

“I må forstå, at jeg ikke bare er rig. Jeg har sku et ned til grunden af mig selv, og der har jeg fundet nøglen til det hele.”

Bag ham går danser Lukas Hartvig-Møller rundt fra person til person og samler deres jakker, som han slænger over armen.

Patrick Baurichter har stadig front mod salen:

“En dag så bygger jeg min egen raket og flyver langt ud og væk. Og så vil jeg sidde der foroven og kigge ned på mit ... rige ... der langt under mig.”

Da han siger ‘rige’, begynder dyster musik at brede sig i rummet – først lavt, siden højere. Lukas Hartvig-Møller når hen til ham og tager hans frakke som den sidste, hvorefter han kravler op på Patrick Baurichters skuldre og svinger med frakkerne fra sin høje position, mens han bliver båret rundt på scenen. I et snuptag river Lukas Hartvig-Møller Patrick Baurichters bluse af, så han står tilbage med bar overkrop. Lukas Hartvig-Møller hopper ned på gulvet og nærmest kaster Patrick Baurichter op på det nederste podie, inden han hæver sine stadig frakkefyldte arme mod himlen, så de svinger som vingerne på en mørk engel.

“Godt gået. Det er nogle fine pauser,” siger Anja Behrens.

Men Patrick Baurichter har lidt problemer med musikken, der overdøver hans stemme.

“Det er ikke så meget stemmen, jeg er bange for. Det er mere, hvilken form det får. For hvis jeg giver det for meget, mister det sin farlighed. Jeg vil gerne gå mere på intensiteten end på volumen.”

“Absolut, jeg forstår,” siger Anja Behrens.

Samspil

Scenen er den mest ordrige del af hele stykket. Det originale manuskripts 248 sider er kogt ned til bare 37, næsten som en fond – mørk og fuld af kraft. Det kræver præcision i spillet, fordi alle ord får desto mere betydning, når der er så relativt få af dem.

“Men jeg synes, at denne her forestilling er skåret, som den skal være skåret i forhold til det, vi gerne vil fortælle,” siger Patrick Baurichter, da vi taler med ham efter prøven.

“Det har stadig hele grundfortællingen i sig.”

Den drastiske beskæring har givet plads til alt det, der ikke nødvendigvis behøver at blive udtrykt i ord. Stemninger, billeder og ikke mindst fysisk udtryk. Ambitionen er at skabe en samproduktion, hvor skuespil og dans fylder lige meget og har lige stor kunstnerisk værdi.

“Begge dele har sit vigtige bidrag til fortællingen. Hvor teksten fortæller de mere konkrete lag, er dansen og bevægelserne med til at understøtte de ting, der er svære at sætte ord på. Nogle mere intuitive og dybere lag i teksten, som får lov til at stå som ikoner i værket,” siger Patrick Baurichter.

Intuition og krop

“Der er nogle steder, hvor jeg kan mærke, at jeg som skuespiller får nogle ting foræret og ikke skal kæmpe så hårdt for at få noget fortalt, fordi det bliver fortalt på en anden

måde. Det gør, at der er overskud og energi og nysgerrighed til at finde nogle andre lag, som man kan gå ind i. Men jeg kan også mærke, at det nogle gange spiller lidt imod nogle af de ting, man måske normalt, intuitivt, ville gøre som skuespiller. Og det er der, udfordringen bliver interessant. Hvor man skal prøve at finde en vej i det, som måske altid er rationel og logisk. Men som også giver en stor nysgerrighed efter og lyst til at undersøge, hvad det så er, det fortæller, det her,” siger Patrick Baurichter og kommer med et eksempel fra starten af stykket:

Her er Peer Gynts oprindelige fortælling om et vildt bukkeridt i Norge blevet til en reel bukkekamp mellem ham og danser Amancio Gonzales.

“Jeg ved ikke, om jeg vil kalde det dans, men det er i hvert fald et stort, vildt, fysisk møde, hvor vi løfter hinanden og kaster hinanden rundt. Amancio har erfaring fra balletdans og danser med tåspidssko. Det er et af de steder, hvor man virkelig kan mærke, at det fysiske arbejde som danserne laver, bidrager og inspirerer. For vi kan jo nogle andre ting med vores kroppe og har nogle bevægelsesmæssige begrænsninger i forhold til deres kroppe. Gennem deres arbejdsliv har de tillært sig en helt særlig måde at bevæge sig på og evner at omstille handlinger og følelser til fysik, så man opnår en mere vertikal tilgang til teksten og dermed giver den flere lag. Hvorimod

vores tilgang ofte er konkret handlingsbåret. Sammensmeltningen giver forhåbentligt flere og nye nuancer til tekstens univers – det er i hvert fald målet.

Op på tæerne

Den næste scene, der skal finpudses, er netop mellem Amancio Gonzales og Patrick Baurichter. Amancio Gonzales står på det øverste podie i tåspidssko, underbukser og knæstrømper. Knejsende. Patrick Baurichter springer op over podierne og går i clinch med ham. Pande mod pande stirrer de to kombattanter på hinanden, mens de langsomt og kontrolleret sænker kroppene mod podiets gulv. Anja Behrens vil gerne have, at Patrick Baurichter ender med nærmest at lægge sig ind over Amancio Gonzales' krop, kind mod kind. Amancio med hovedet hængende ud over podiekanten. Besejret.

“Og så venter du med at rejse dig, til han ligger helt stille,” siger hun til Patrick Baurichter, der har brug for mere plads, hvis han skal kunne komme helt ned at ligge. Men podiet er lille, og med en danser på tåspidssko skal de også tænke på sikkerheden.

“Det er okay. Du kan godt skubbe lidt til mig,” siger Amancio Gonzales beroligende.

De tager scenen igen, og denne gang er der plads til, at de kan følges hele vejen, indtil de ligger stille. Omkring dem er de øvrige spillere og dansere også faldet om på hvert sit podie. Helt stille. Før storm. ●

“VI HAR KØRT, MENS VI ASFALTEREDE”

Af Kirstine Q. Krefeld

For Linnea Fabricius og Thea Kastberg er det benhård nødvendighed selv at producere scenekunst om at være ung i Sønderjylland – ‘for der jo ikke andre, der gør det’.

“Det kan godt se nemt ud, når man står der og har vundet en Reumert, men der ligger jo tusindvis af nej’er før det,” siger Linnea Fabricius, som sammen med Thea Kastberg står bag Æ Teater.

I 2024 vandt de en Reumert for deres anden selvproducerede forestilling, ‘Omve’n hjemve’. Vejen derhen har de selv måttet træde. Trin for trin. Fejltrin for fejltrin.

Men hvad skal der egentlig til for at kaste sig på hovedet ud i et projekt, som notorisk byder på tusindvis af nej’er, ufrivilligt vågne nattetimer, alt for lange samtaler med Skat og banken, ventetid og uvished?

“Du skal ikke gøre det, fordi du ikke lige har andet at lave. Jeg tror, man kommer langt med at brænde for noget. Og være forberedt på at det kræver rigtig meget arbejde,” forklarer Linnea.

“Glem prestigen og at hige efter branchens anerkendelse. Det handler ikke om den røde løber – det handler om at ramme nogle mennesker i hjertet. Jeg er blevet meget mere rørt af at snakke med en teenager, som har fortolket sit eget liv ind i vores forestilling, end at stå til branchefest og få ros af nogen, som syntes, at vores forestilling var rigtig fin,” fortæller Thea.

Hvorfor valgte I at gå i gang med at producere selv?

“Vi er begge vokset op i Haderslev i Sønderjylland, og der var ikke noget teater til sådan nogle som os. Vi kom til at snakke om, at hvis ikke der er andre, der laver det, så må vi jo gøre det selv. Men kan vi det? Og det kunne vi så godt,” siger Thea.

“Da jeg læste dramaturgi i Aarhus, følte jeg mig lidt som en kulturel analfabet i forhold til dem, der var vokset op i Aarhus eller København. Der var en geografisk skævvridning i det kulturelle udbud, og den vil jeg gerne være med til at rette op på,” siger Linnea.

Gik fra ide til virksomhed

“Så begyndte vi at tale med nogen, der var klogere end os – for hvordan gør man? Vi troede bare, vi skulle lave en forestilling, og pludselig var vi en virksomhed. Og så var det virkeligt. Men også skræmmende,” husker Thea.

“Vi havde godt hørt, det kunne være hårdt at producere selv, og at man skulle have mange hatte på, men det var nok endnu hårdere, end vi havde troet. Hvordan får man et MitID til en virksomhed? Hvordan laver man et budget? Gad vide om vi får løn? Men det gik alt sammen,” fortæller Linnea.

“Som skuespiller bliver du normalt bare kastet ind i en proces, som allerede har været i gang i lang tid. Jeg har ofte tænkt, at vi har kørt, mens vi asfalterede. Det sker også, at man lige opdager klokken 04 om morgenen, at der er deadline for et eller andet vigtigt i morgen. Men vi har brugt det at spørge andre mennesker rigtig meget,” forklarer Thea.

Fandt gode samarbejdspartnere

Da de endelig var klar med deres første forestilling, lukkede Danmark ned på grund af corona. 14 dage før premieren. Det endte

med, at de måtte vente halvandet år på at opføre stykket, men der skulle mere til for at slå de to sønderjyder ud.

“Vi lavede forestillingen og fik god feedback. Og så fik vi ideen til at lave den her Rikke Thomsen-teaterkoncert med Teatret Møllen i Haderslev, ‘Omve’n hjemve’, og søgte penge til det. Det første projekt lavede vi for omkring 300.000 kroner, men den her gang fik vi over tre gange så meget at arbejde med. Det havde vi ikke regnet med,” foræller Linnea.

Hvordan var I klædt på til det på forhånd?

“Jeg er uddannet dramaturg, så jeg kender teatermiljøet og mange af processerne godt. Men alt det, der hedder budgetter og den slags var helt nyt,” siger Linnea og fortsætter:

“Vi fandt ud af, at vi skulle have en bestyrelse i den forening, som vi oprettede, og en stiftende generalforsamling, årsregnskaber og alt muligt. I starten følte det enormt grænseoverskridende at spørge folk, om de gad at sidde i vores bestyrelse – vi var jo ikke ‘nogen’ endnu. Men man skal bare spørge. Vi har aldrig fået et nej.”

“Det er også rart at have et sted at fremlægge vores ting og blive holdt op på vores ideer. Det hele får en smule mere form, når man skal stå til ansvar over for en bestyrelse,” siger Thea.

Hvordan oplever I, at jeres kolleger i branchen ser på selvproduktion?

“Det bliver mere og mere udbredt. Før i tiden blev man ringet op, fik et job og

tog det. Men i takt med at branchen har ændret sig, er der flere, der ser det som en reel mulighed. Det gør også noget godt for branchen, at der er flere kompagnier, der laver deres eget, så det hele ikke kun er fransbrødteater,” mener Thea.

Krævende at blive ved, umuligt at lade være

“Men det kræver meget at holde skruen i vandet. Vi fik en Reumert, men hvad er vores retfærdige fremover? På den led er branchen nådesløs. Man skal ramme plet hver gang i sine ansøgninger for at få penge til næste projekt,” forklarer Thea.

Hvad har det givet jer?

“Selv uden Reumert og anerkendelse og omtale, som er dejligt at få, så er det glæden ved at se sit hårde arbejde bære frugt. Og være stolt over, at man fandt selv har stablet det her på benene – og være omgivet af mennesker, der har troet på ens projekt,” siger Linnea.

“Jeg er som skuespiller blevet flasket op med, at man skal kunne alt muligt, men jeg kan endnu mere nu, og jeg er blandt andet blevet stærkere på det økonomiske og det organisatoriske. Det kan jeg jo så også bruge på andre måder,” fortæller Thea.

På spørgsmålet om, hvorvidt de er klar til at gøre det igen, lyder svaret prompte fra Linnea:

“Vi er i fuld sving. Jeg kan ikke sige noget konkret, men vi har en milliard gode ideer og en masse ting, vi gerne vil. Så skal pengene nok komme.”

I ‘Omve’n hjemve’ medvirkede Anne Blomsgård, Thea Kastberg og Linnea Fabricius.
Foto: Zuhail Kocan

7 skarpe om at producere selv

Her får du gode råd fra Thea og Linnea, så du kommer godt i gang med selvproducere.

- **1. Lad være med at gøre det alene**
Det er rart, at I er flere, der kan tage over for hinanden undervejs. Dyrk hinandens styrker, og vær klar til at indgå kompromiser. Find nogle mennesker, som kan vejlede dig, og skab et frirum, hvor du er tryk ved at stille spørgsmål.
- **2. Hav en grund til at gøre det**
Det er ikke grund nok, at ‘det kunne være spændende’, fordi du ikke lige har andet at lave. Du skal have en klar grund til at gå videre.
- **3. Søg de rigtige fonde**
Sæt dig ind i, hvilke fonde der støtter hvad og med hvilke beløb – og hvilke projekter har de ellers støttet. Ring og spørg, og find ind til, hvad de lægger vægt på. Og mød det i din ansøgning.
- **4. Spørg dem, du helst vil arbejde med**
Spørg dem du allerhelst vil have med i dit projekt, og hav dem med i ansøgningen. Der er en stor sandsynlighed for, at de faktisk siger ja.
- **5. Hyr en administrator**
Hvis der på nogen måde er penge til det, så hyr en administrator. Det er det bedste, vi har gjort.
- **6. Vær tålmodig**
Du skal igennem mange, lange og møjsommelige processer. Du skal også skrive en masse ansøgninger, og du får flere nej’er end ja’er, men hav is i maven.
- **7. Få andre til at lave SoMe og pressearbejde**
Det er svært at få opmærksomhed og adgang til medierne, så det er et af de steder, hvor vi har prioriteret at smide penge efter nogen, der var eksperter. Vi fandt nogen, der var i gang med at uddanne sig, og som havde brug for en case, så det var win-win. ●

Maria Aarup Sørensen. Foto: Lauren Toub

Ditte Marie le-Fevre. Foto: Yellowbelly Photo

“DET VAR SOM AT BLIVE RAMT AF EN TORNADO”

Ditte Maria le-Fevre og Maria Aarup Sørensen måtte op ad en stejl læringskurve, da de arbejdede sammen om deres hidtil største projekt. Her fortæller de om deres erfaringer.

I 2017 indgik Ditte Maria le-Fevre og Maria Aarup Sørensen, som sammen leder det kunstneriske fællesskab Work In Progress CPH i et samarbejde med instruktør Iben H. Philipsen om at lave en forestilling, der skulle handle om voldtægt set fra ofrets perspektiv. Titlen blev ‘Husk at gøre dig synlig’.

De blev enige om at lave en ‘reading’, og det blev til en forestilling på Bådteatret i København med Maria, Ditte og skuespiller Josephine Raahauge på scenen. I løbet af de næste par år udviklede det sig til et aktivistisk projekt med eget undervisningsmateriale, en turne med skuespiller Iris Thomsen, hvor de efter forestillingerne lavede workshops om hverdagskommunikation og grænsesætning for det unge publikum, plus en rapport og en film.

“Det var som at blive ramt af en tornado. Ingen af os havde skabt en indsats i den skala før, så vi kom på en meget stejl læringskurve, for der var meget viden, vi ikke havde,” fortæller Maria.

Hold det enkelt – og husk pauser

“Fra ‘hvad hvis logistikken ikke går op, og har vi forsikring, hvis en medarbejder bliver skadet?’ til ‘hvordan håndterer vi studerende, der deler, at de er blevet eller har voldtaget, når vi er midt i en workshop?’ og ‘skal vi betale fondspenge tilbage ved aflysninger?’. Jeg brækkede for eksempel mit haleben undervejs, men vi havde ikke tid og ressourcer til at undersøge, hvad vi skulle gøre, så vi fortsatte bare,” fortæller Ditte.

Pludselig var de to kvinder både ledere, producenter, skuespillere, workshop ud- og afviklere, økonomiansvarlige, sceneteknikere og meget andet.

Af Kirstine Q. Krefeld

“Du skal så mange ting, så spørg dig selv: Hvor enkelt kan det gøres? Er det realistisk at holde prøve, afvikle to forestillinger plus to workshops om dagen, pakke ned og så videre uge efter uge uden pauser?” forklarer Ditte.

Gør dig synlig

Turneen med forestillingen ‘blottet’ og de efterfølgende workshops blev afviklet for 1.500 unge i hele landet med støtte fra en lang række samarbejdspartnere. Siden ringede Netflix og hyrede de to skuespillere til et releasearrangement for tv-serien ‘Unbelievable’, som tematisk læner sig op ad de to kvinders indsats.

“Det ville have været fantastisk at gentage indsatsen, men fordi vi ikke havde prioriteret SoMe, så vidste verden ikke, at den fandtes. Og det var uprofessionelt – og ærgerligt, for undervisere og elever oplevede, at indsatsen var præcis det, de havde brug for i relation til emnet. Heldigvis ringede Netflix alligevel,” fortæller Ditte.

På spørgsmålet om hvorvidt de har mod på at selvproducere igen, svarer Maria:

“Ja, ejerskabet og den kunstneriske frihed er enormt tilfredsstillende. Men der skal være en grund – noget større, der driver det.

ALTERNATIV TIL SELVPRODUKTION: CO-PRODUKTION

Er en selvproduktion for stor en mundfuld? Så kan en co-produktion med et teater være en mulighed. Kunstnerisk producent hos Sort/Hvid, Nana Elisabeth Paja Senderovitz, fortæller, hvordan det foregår hos dem.

Nana Elisabeth Paja Senderovitz. Foto: Diana Lindhardt

Midt i København, et sted i Kødbyens labyrint af gamle bygninger, ligger Sort/Hvid. Det lille storbyteater har en driftsaftale med Københavns Kommune og er et af de teatre, som af og til lægger scene til egenproduktioner, men især til co-produktioner.

“En del af vores program består af projekter, som kunstnere er kommet til os med for at høre, om vi vil lave et samarbejde om,” forklarer kunstnerisk producent Nana Elisabeth Paja Senderovitz.

“Når vi samarbejder med en kunstner, påtager vi os som teater mange af de opgaver, som er en del af at skabe en scenekunstforestilling. Her er en produktionsleder, en kommunikationsansvarlig, vi sælger billetter, sørger for kontrakter, lønudbetaling osv., så kunstneren kan koncentrere sig om at være kunstner.”

Før du kontakter et teater, så sæt dig godt ind i profilen på teatret, råder Nana Elisabeth Paja Senderovitz:

“Kunstnere henvender sig ofte til os, inden de har sikret en grundfinansiering, tit i forbindelse med, at de forbereder en ansøgning til Statens Kunstfond – og det skal de endelig gøre. De har nemlig brug for

en hensigtserklæring fra en scenekunstinstitution for at styrke deres ansøgning. Men vi ved reelt først, om vi har mulighed for at realisere forestillingen, når vi har fået svar fra Kunstfonden,” fortæller hun.

Og får du et ja, så send en projektbeskrivelse på ti linjer, der forklarer, hvad det går ud på.

“Og vær klar på, at dit projekt vil blive modelleret til undervejs. Det skal passe ind i rammer, tid og økonomi. Det betyder ikke, at du ikke skal have ambitioner – men du skal være klar til kompromiser og samarbejde, og den proces kan faktisk ende med, at du bagefter står med et endnu stærkere projekt,” råder Nana Elisabeth Paja Senderovitz.

Endelig anbefaler hun til at være ude i god tid:

“Husk, der kan gå nogle år fra ide til opførelse. Teatrene planlægger langt frem i tiden, og det er en lang proces fra udvikling af projektet til en færdig forestilling,” forklarer hun.

Hun opfordrer også til at holde øje med de open calls, der bliver delt fra de mange scener:

“Det kan også være en måde at finde en vej ind i et samarbejde.”

“JEG VAR TRÆT AF AT VÆRE USYNLIG”

Shahbaz Sarwar skaber Star Wars-fanfilm – og selv om det er ekstremt krævede, er det også en nødvendighed, siger han.

Shahbaz Sarwar. Foto: Darewhan Amin

I 2017 begyndte Shahbaz Sarwar på et projekt, han ikke havde forudset, at han stadig ville være i gang med otte år senere. Han er autodidakt og har tidligere lavet kortfilm og sketches, men han har savnet det netværk, som kan gøre det nemmere at få foden inden for i branchen.

“Jeg var træt af at være usynlig. Men jeg gad ikke at græde over, at der ikke var nogen, der kunne bruge mig, så jeg gik i gang med det her projekt, som forhåbentlig skal bringe mig derhen, hvor jeg allerhelst vil være i mit arbejdsliv,” fortæller han.

I dag skaber Shahbaz Star Wars-fanfilm. ‘Verdens største’ kalder han den. En mangeårig tradition, hvor fans af universet digter videre på historierne og skaber deres egne værker. Shahbaz’ store drøm er at arbejde som historiefortæller for Lucasfilm, som står bag Star Wars-filmene – og han drømte om at få Lars Mikkelsen til at spille en hovedrolle i filmen, og drømmen gik i opfyldelse.

“Man skal have entreprenørskabsenergi”

“Når man kaster sig ud i et projekt som selvproducerende, skal man først og fremmest vide, hvorfor man gør det, for det er kærligheden til projektet, der bærer dig videre. Man skal have en entreprenørskabsenergi i sig,” siger Shahbaz Sarwar.

“For mig et det her en form for meget avanceret jobsøgning. Men det er også et behov, jeg har. Er det så det hele værd? Ja,” siger han uden tøven.

I dag er Sarwar freelancer, men han har tidligere haft et fast deltidsjob, og så har han benyttet sig af Kickstarter for at finansiere arbejdet med filmen. I dag ligger de to første akter på YouTube under titlen ‘Shrouded Destiny’.

“Mit råd er at lade være med at indtage rollen som den lidende kunstner. Du skal have ro på – og i den forbindelse kan et fast deltidsjob være en kæmpe hjælp,” råder han.

Giv noget igen

Shahbaz Sarwar har også fået penge fra for eksempel Frederikshavn Kommune, der driver Filmmaskinen, hvor nogle af eleverne til gengæld for kommunens donation kunne komme med på produktionen.

“Vær villig til at give noget igen. Find den vinkel, hvor der også er noget i det for dem, du søger penge fra. Og husk: Du kan ikke gøre det alene. Gennem årene har jeg engageret over 500 mennesker i hele verden, som har arbejdet frivilligt. Uden dem var det slet ikke gået,” fortæller han.

I øjeblikket arbejder Shahbaz Sarwar på at blive færdig med tredje og sidste akt af sin fanfilm til april. “Og derefter vil jeg kontakte Lucasfilm.” ●

“HVIS DU KAN LADE VÆRE, SÅ GØR DET”

Af Kirstine Q. Krefeld

Søren Ruby har været selvproducerende hele sit lange skuespillerliv, og selv om det langtfra altid er lige morsomt, så er det alligevel dén del af hans arbejdsliv, som er mest givende.

En lille halv kilometer fra HamletScenen ved Kronborg i Helsingør får fotografens bil motorstop. Det er meningen, at hun skal tage billeder, og journalisten lave interview med Søren Ruby, der er i gang med at producere en helt særlig udgave af Shakespeares Hamlet, Spaghetti Hamlet. En forestilling uden ord for børn.

Søren Ruby kommer straks til undsætning og henter den nødstedte fotograf og journalist i sin egen bil. Her udbryder han som det første:

“Det er lige præcis en af de ting, enhver selvproducerende frygter allermost: Motorstop! Eller noget andet uforudsigeligt.”

Hele sit liv har han brændt for at fortælle historier og producere sine egne forestillinger. Da han begyndte på sin skuespilleruddannelse hos TeaterStudio, dengang man stavede Aarhus med Å, var der en lærer, der gav ham rådet ‘hvis du kan lade være, så gør det’. Det er nu 25 forestillinger, 15 soloforestillinger og 25 år siden.

“Jeg kunne bare ikke lade være, så derfor blev jeg ved. Jeg har dog ‘ladet være’ lige så mange gange, fordi nødvendigheden, finansieringen eller energien ikke var til det”, fortæller han.

Søren Ruby.
Foto: Lærke Posselt

“For at være helt ærlig, så er det nok det første råd, jeg vil give videre til andre, der overvejer at blive selvproducerende: Hvis du kan lade være, så gør det,” indrømmer Søren Ruby.

Kræver et løvehjerte

Det kunne da også sagtens være gået grueligt galt allerede første gang, han selv satte et stykke op:

“Jeg ville lave ‘Brødrene Løvehjerte’ sammen med min kollega Dag. Normalt blev det udelukkende opført på scenen med fuldt ensemble, men vi ville lave forestillingen med to mand, os selv, i alle roller, så vi skrev til Astrid Lindgren og spurgte – og fik lov. Og så gik vi ellers i banken og lånte 400.000 kroner og lavede et interessentskab, hvor vi hæftede for hinanden. Vi vidste intet om, hvordan man ellers gjorde, men vi havde den der ungdommelige tro på, at det nok skulle lykkes, så vi gjorde bare tingene,” husker Søren Ruby.

“Vi ringede også til Gyldendal og hørte dem, om vi måtte spille stykket, og de sagde ja. Så vi satte det hele op og var klar, men 14 dage efter premieren blev vi kontaktet af det, der dengang hed Nordiska Strakosch, i dag Nordiska, som kunne fortælle, at det i øvrigt var dem, der havde teaterrettighederne, og at vi skulle stoppe med det samme eller lægge 200.000 kroner for at fortsætte.”

Skal komme af ekstrem nødvendighed

“Men vi stod jo med det der kæmpelån, så vi skulle bare finde en løsning med dem, og det gjorde vi heldigvis også. Og vi spillede den faktisk i tre år og havde stor succes med det,” fortæller han.

Og ja, lånet på de 400.000 kroner blev også indfriet – og makkerparret fik både blod på tanden og penge til at sætte deres næste forestilling, ‘Pelle Erobreren’ for børn, op – som de første.

“Jeg har altid gerne selv villet bestemme, hvilke historier jeg vil fortælle, og hvordan jeg vil fortælle dem. Det kan godt være, at der ikke er andre, der har gjort det før, men når du spørger, får du ofte lov.”

“Jeg har oplevet meget respekt fra mange kolleger, klap på skulderen, og folk der siger ‘bare jeg kunne det’, når jeg har sat mine egne forestillinger op. Men det er ikke nødvendigvis noget for alle, og det er ikke altid nemt eller særlig morsomt. Derfor skal det komme af en ekstrem nødvendighed. Du skal ikke gøre det for penge, prestige eller karriere,” siger Søren Ruby.

“Når du laver en selvproduktion, så er det dig selv, der er det hele – du skal selv hive dig selv op og sørge for alt! Samtidig er det også det, jeg som skuespiller og rent kunstnerisk får langt mest ud af. At brænde så meget for en historie, som man bare må have ud – og få det til at lykkes.”

“Jeg kan også godt lide fornemmelsen af at have spillet noget ind – altså der, hvor det hele på plads i kroppen, og stykket finder sin egen form og kommer til live. Det er først der, du finder ud af, om det rent faktisk fungerer. Det er også en af grundene til, at jeg gerne vil have, at det, jeg laver, har en lang levetid på landevejen.”

“Og når jeg så står to meter fra publikum, og der springer et barn op og giver mig et kram, så er det alle 25 år på landevejen værd. Det er så vidunderligt at

mærke, når noget af det, jeg laver rammer plet. Det er det, der gør, at jeg bliver ved.”

Med årene har Søren Ruby opbygget en tro på, at det, han laver, er godt nok:

“Jeg ville måske gerne have vidst, at der ikke er én måde at gøre det på. Jeg har i mange år prøvet at gøre tingene på en bestemt måde, men jeg har lært at stole på, at min måde er den rigtige. Og det vil jeg gerne give videre.”

Afslag gør lige ondt hver gang

Søren Ruby har tilsyneladende en særlig forkærlighed for at have mange kasketter på – også uden for scenen. Han er således stifter af og forperson for Dansk Skuespillerforbunds Udvalg for Turnerende og Opsøgende Teater (UTOT), som skal skabe opmærksomhed på det særlige fagområde, der gælder skuespillere uden fast scene.

“Dels fordi vi er meget på landevejen, og dels fordi der ikke er meget prestige i den del af branchen,” som han forklarer det.

Søren Ruby har tidligere siddet i Skuespillerforbundets bestyrelse og har siden 2022 været en del af Produktionsstøtteudvalget, hvor han er med til at uddele midler til andre, der for eksempel gerne vil producere selv eller co-producere.

“Jeg ved, hvor svært det er at skrive de ansøgninger – og jeg ved, at afslag gør lige ondt hver gang. Spørg fondene, hvad de har brug for, men husk på, at der ikke er en formel. Det vigtige er, at modtageren af din ansøgning kan se dit projekt for sig,” siger han.

“Husk at spørge andre om hjælp. Det gælder i øvrigt for hele processen, når man begiver sig ud i at sætte sin egen forestilling op.”

“Jeg har altid selv haft modet til at spørge andre, men jeg ville gerne have vidst, at det er ok at spørge endnu mere. Jeg tror, mange afholder sig fra at spørge om hjælp af frygt for at blive mødt med et ‘ved du ikke det?!’. Vi er jo allesammen selvstændige i den her branche, og vi vil helst fremstå tjekkede. Og så kan det være svært at stille sig et sårbart sted, hvor du viser, at du er i tvivl om noget. Det er måske ikke kun en selvproduktionsrelateret ting, men generelt for branchen,” filosoferer han.

“Vi tager ikke noget fra hinanden ved at hjælpe”

Søren Ruby understreger også vigtigheden af at have nogle allierede:

“Jeg har mange tætte kolleger i branchen, som jeg ikke nødvendigvis deler smag med, og vi tænker ikke nødvendigvis, at hinandens stykker er de bedste – men vi er meget tætte alligevel. De er sparringspartnere og legekammerater, som jeg kan udveksle med. Vi er en slags konkurrenter, men vi er også i samme båd, og vi tager ikke noget fra hinanden ved at hjælpe hinanden.”

Den Hamletforestilling han arbejder på, og som skal præsenteres på KLAP Teaterfestival til april, er da også netop opstået i et samarbejde med HamletScenen.

“Det er skønt at have kolleger – en tekniker, en kostumier og en scenograf og mere til. På den måde er det dejligt at være en del af en co-produktion. Det er ikke nødvendigvis nemt at få den første aftale om en co-produktion op at stå, men det kan være en god måde at prøve den her del af branchen af på,” forklarer han.

Tanken med ‘Spaghetti Hamlet’ er, at forestillingen skal produceres og spilles hos HamletScenen i Helsingør til august, og derefter skal Søren Ruby have den på turne.

“Jeg er altid ude at ‘fonde’ midler, så min del af økonomien kommer hjem – og HamletScenen har deres driftsmidler. Man må kigge mindst et år frem i forhold til deadlines. Der er også mange, der ikke vil give penge til noget, der allerede er i gang. Så et sidste råd er: Sørg for økonomien først, og gå så i gang. Og husk: De her ting tager tid.” ●

Søren Ruby
Foto: Lærke Posselt

8 GODE RÅD: SÅDAN KOMMER DU I GANG MED AT PRODUCERE

Af Kirstine Q. Krefeld

1

Opret et CVR-nummer

På Virk.dk kan du oprette et CVR-nummer og læse om virksomheds- og foreningsformer. Husk, der følger nogle forpligtelser med, alt efter hvilken slags virksomhed, du opretter.

2

Tag banken med i processen

Tag kontakt til din bank tidligt i processen. De kan rådgive om at etablere en erhvervskonto, når du opretter dit CVR-nummer og den slags, så du ikke risikerer at skulle bøvl med Skat.

3

Få styr på fonde og fundraising

Udover de store fonde er der også en hel masse små fonde, som specialiserer sig i emner, geografiske områder eller andet. Husk, at mange bække små gør en stor å. Overvej om crowdfunding er en vej. Kig for eksempel på Kickstarter, GoFundMe eller Indiegogo.

4

Ring til Skat

Giv Skat et kald, når du har søgt om penge fra en fond. De klæder dig på i forhold til, hvordan du undgår unødigt bøvl, når du får en udbetaling. Husk, der findes ikke dumme spørgsmål, men til gengæld en masse gode svar.

5

Søg penge i god tid

Mange fonde er ikke interesseret i at bevilge penge til noget, som allerede har været opført eller vist. Så selv om du er utålmodig efter at komme i gang, og er villig til at leve af vand og luftfrikadeller bare for at komme ud over rampen, kan det være en ide at vente.

6

Husk Skuespillerforbundets egne fonde

Skuespillerforbundet uddeler også penge. For eksempel produktionsstøtte. Fristen for ansøgning til foråret 2025 er mandag 3. marts 2025. Se flere støttemuligheder på Skuespillerforbundet.dk

7

Husk de store ansøgningsfrister

Statens Kunstfond har deadline én gang om året. Du kan se puljer, deadlines, krav m.v. på Kunst.dk. Se også Statens tilskudspuljer.dk – søg på fx ‘arbejdslegater for scenekunst’.

8

Skriv en god ansøgning

Gør dig klart, hvad det er for et kunstnerisk projekt, du brænder for at skabe. Kan du forklare det mundtligt og enkelt for andre, så de forstår det? Så skriv det ned på samme måde, som du fortæller det. Det behøver ikke at være mere end et par linjer eller 10.

Guide: Skru op for dit selftape-game

Af Kristine Høeg

Der er lige så mange typer af selftapes, som I er DSF'ere – og der er ingen tvivl om, at jeres personlighed skal skinne igennem. Men derfor vover vi alligevel at guide jer til at styre udenom de værste fejltagelser og myter, så I kan skrue op for effekten. Vi har hentet gode råd fra to erfarne skuespillere, mens en caster også bidrager med sine vigtigste pointer.

Selftape er blevet hverdag – både herhjemme og i udlandet. Og der er ingen tvivl om, at I medlemmer er ved at have god erfaring med, hvordan I får det bedste resultat i kassen. Men for nogle af jer, er det måske stadig ikke helt trygt at stå der alene foran linsen på stativet og skulle levere en præstation, der forhåbentlig får jer videre til auditionprocessen.

Så uanset om det er, fordi du bare ikke har vænnet dig til den helt særlige opgave, det er at indspille sin egen performance, eller du er ny i faget, så læs videre her, hvor du får gode råd og tips fra erfarne folk i branchen.

TEKNIK “Min tid er bedst investeret foran kameraet”

Karim Theilgaard

For Karim Theilgaard er det ikke nok bare at sætte en telefon på et stativ og skyde løs – han har brugt lang tid på at blive rigtig god til både at filme og redigere det endelige resultat. Ikke fordi det garanterer roller, men fordi det frisætter energi og tid, som han kan dedikere til tekstforståelsen og skuespillet. Her får du hans opskrift på det gode setup.

→ Vælg et dedikeret kamera

“Allerførst er det vigtigt at sige, at et teknisk flot setup ikke er det, der gør din casting god – skuespillet er det vigtigste. Til gengæld kan det sikre, at din præstation fremstår stærkest muligt. De fleste af mine castings kommer fra udlandet, og derfor laver jeg rigtig mange selftapes. Det tekniske niveau internationalt er steget, og derfor giver det også mening for mig at investere i et rigtig godt setup. Jeg har valgt et dedikeret kamera og et fast objektiv – jeg bruger et fuldformatkamera og 85mm f 1.8. Du kan sagtens bruge billigere kameraer eller en telefon som et alternativ – og i sidste ende er det bedste kamera det, du har og kan finde ud af.”

→ Sådan sikrer du god lyd

“Jeg bruger en lavalier-mikrofon, hvor lyden bliver transmitteret direkte ind i kameraet. Jeg sætter mikrofonen cirka midt på brystet – når den sidder dér, kan den fange stemmens resonans på bedste vis i modsætning til, hvis du sætter den tættere på halsen.”

→ Rumklang – nej tak

“Hvis du døjer meget med rumklang i det lokale, hvor du optager, kan du overveje at bruge et software-plugin til at reducere det. På samme måde kan du også skrue ned for baggrundsstøjen. Jeg bruger selv Supertone Clear.”

→ Styr på afstand og vinkel

“Som nævnt skyder jeg som regel på et 85mm-objektiv. Hvis jeg får brug for at skyde i en bredere framing end fra brystet og op, skifter jeg til et objektiv på 35-50mm. Jeg plejer at skyde ved f4 som standard – det gør, at jeg er helt i fokus, og baggrunden bliver let sløret. Husk også at stille dig et stykke fra bagvæggen, så du minimerer skygger bag dig.”

→ Lad der være lys

“Det er klart, at det gode lys afhænger af omstændighederne, og hvad der virker bedst under de givne forhold. Det er dog altid vigtigt, at casteren kan se dine øjne. Jeg bruger et separat catch-lys til dét udover hovedbelysningen. Jeg har et LED-panel, hvor jeg kan justere lysstyrken med en softbox. Det er efterhånden blevet økonomisk overkommeligt at anskaffe – og så skal du huske at være obs på de fradragsmuligheder, der kan være.”

→ Tænk dit selftape som en film

“Tænk også på ‘arrangementet’ i dit selftape: Hvordan ville din scene blive klippet i en film – hvilke sætninger og øjeblikke ville der blive klippet til et nær eller halv-totalbillede på? Det hjælper dig med at finde det bedste frem og fremstå stærkest muligt, når du ved, om det giver mening at rykke tættere eller længere væk fra kameraet undervejs i scenen. På den måde får du vist dig selv i både nærbilleder og totalbilleder.”

PERFORMANCE “Se dine tidligere selftapes igennem og øv dig!”

Sandra Sencindiver

Sandra Yi Sencindiver har fået godt fat i rollerne i de udenlandske tv-serier – og det handler helt sikkert om, at hun får sendt virkelig mange selftapes af sted til sin britiske agent. Hun lægger kræfterne i at levere en god performance hver gang, og her får du hendes opskrift.

→ Forstå scenen

“Instruktører kan ikke nødvendigvis se, om du er en fed spiller, men de får en god oplevelse, hvis du viser, at du har forstået, hvad scenen handler om, og hvad den skal fortælle. Selvfølgelig er det også fedt, at du giver et bud på karakteren, men ofte er det vigtigere, at du forstår det centrale i scenen.”

→ Lær teksten udenad

“Hvis det er en fed rolle med mange scener og sider, så invester tiden i at lære teksten ordentligt. Der er ikke noget værre end at være tvunget til at bruge et dårligere take, fordi det er der, du ikke laver tekstfejl. Og det kan ofte ses, hvis du bruger din energi på at huske tekst end på at være i scenen. Bonus: Når du kan din tekst, går det hurtigere at lave selve selftapedet.”

→ Klæd dig til typen

“Ikke alle forstår reelt, at vi som skuespillere kan transformere os. Så hjælp modtageren på vej med det rigtige tøj, hår og makeup. Ikke at du skal være i fuld kostume, men du kan godt tage noget på, der hjælper fantasien lidt på vej.”

→ Hjælp til det teksttunge selftape

“Det er frustrerende med et selftape, hvor teksten har meget eksposition eller ekspertviden, som du skal aflevere hurtigt. Det er så svært at lære! Sæt den tunge del af teksten op i øjenhøjde eller hav den på en iPad, som du sætter på stativ i din eye-line. Det hjælper, og du er ikke en ringere skuespiller af den grund.”

→ Brug en reader

“Hav tre-fire kolleger, du kan indspille med. Selftapedet bliver aldrig rigtigt fedt

DET SIGER CASTEREN

Anders Nygaard fra Casteriet.dk ser op mod 200 selftapes om året fra professionelle skuespillere (og 1000, når han medregner amatører og børn) – her får du hans vigtigste pointer:

Hvordan sikrer en skuespiller sig, at deres selftape skiller sig ud fra mængden?

“Det vigtigste ved et selftape er selvfølgelig, at jeg kan mærke skuespilleren og kan se, at vedkommende har taget en bevidst beslutning i rollen. At de ikke spiller på det sikre. Så det er skuespilleren som skal skille sig ud fra mængden – ikke selve selftapedet.”

Hvilke fejl begår skuespillere oftest, når det gælder selftapes?

“Den største tekniske fejl mange begår, er, at de filmer i modlys. Og så filmer de sjældent tæt nok – beskæringen bliver simpelthen forkert. Vi castere vil meget gerne have et halvnært skud, så vi kan se øjnene tydeligt.”

med automatiske stemmer, eller hvis du spiller med en væg. Alternativt kan du indspille med vedkommende over Zoom – det er faktisk en rigtig god øvelse, da de fleste internationale recalls efterhånden bliver lavet online.”

→ Bliv ved med at øve dig

“Det er en hel disciplin i sig selv at lave gode selftapes, så mens du venter på den næste selftape-mulighed, kan du lige så godt øve dig. Overvind dig selv og kig på de bånd, du allerede har lavet – du kan lære virkelig meget ved at være opmærksom på rum, retning, afstand og dit blik ved at øve og gennemse.” ●

KLASSIKEREN

ITALIENSK FOR BEGYNDERE

Dogmefilmen af Lone Scherfig fra 2000 er lavet efter 'Når mor kommer hjem' (1998), og før 'Wilbur begår selvmord' (2002), og den blev en kæmpestor succes på verdensplan med 3,8 mio. solgte billetter. Alene knap 829.000 af dem i Danmark. Filmen levede således helt op til den tradition, der nærmest blev skabt for, at dogmereglerne kunne give en hvilken som helst instruktør et skud nye vitaminer.

Lone Scherfig sagde selv:
"Dogme fungerede som en katalysator, fordi jeg lod mig fratage mange værktøjer. Tilbage stod kun det dramaturgiske og instruktionen af skuespillerne. Dermed bliver det mere synligt for en selv og for omverdenen, hvem du er."

Filmen var både morsom og ramte dybt:
"Mange mennesker rundt omkring har fået en personlig relation til filmen, som jeg ikke er en del af, men som jeg selvfølgelig er meget glad for. Den handler om universelle temaer, og det er nok essentielt, at filmen kombinerer noget morsomt og noget sørgeligt. Der er faktisk fire dødsfald inden for de første tyve minutter. Måske skyldes det også, at jeg virkelig mente den film alvorligt – den er mere oprigtig og autentisk end så meget andet, der bliver lavet."

På nærværende stillfoto fra filmen ses Carlo Barsotti, Rikke Wølk, Karen-Lise Mynster og Elsebeth Steentoft.

I skuespillets tjeneste: Ragnhild Kaasgaard

“Første gang jeg var med, skulle jeg spille april måned”

Af Jacob Wendt Jensen
Portrætfoto: Lærke Posselt

Ragnhild Kaasgaard er sent i livet som skuespiller blevet inviteret ind i filmverdenen og frem på de store teaterscener. Indtil da har den selvlærte skuespiller spillet i massevis af teater. Ofte for børn og unge.

En god blanding af ydmyghed og godt humør oser ud af Ragnhild Kaasgaard, da vi mødes en dag ved den røde kiosk foran Riddersalen på Frederiksberg, hvor hun ofte spiller.

“Da du ringede til mig, tænkte jeg ‘hold nu op!’ Jeg kunne nævne de første 30 før mig, der kunne være interessant for jer at snakke med. Jeg ser jo ikke mig selv som en skuespiller, der har de store forkromede meninger og kloge budskaber i forhold til teaterfaget. Jeg ser bare mig selv som en, der har lavet teater i årtier, som elsker det, og som ikke har lyst til andet.”

Blot for lige at gribe Kaasgaards replik i flugten kan det tilføjes her, at Scenelivs serie ‘I skuespillets tjeneste’ jo altså ikke kun er for de skuespillere, der oftest går rundt på røde løbere. Det kom Ragnhild Kaasgaard dog til – som en følge af Marianne Blichers originale drama ‘Miss Viborg’ fra 2022.

Frem i forreste række

Solvej fra Viborg kører på firehjulet el-scooter og dealer med receptpligtig medicin i sit nærområde. Hun er en hård og vranten kvinde, der dog finder noget moderligt frem, da hun bliver venner med en ung nabopige.

“Der er simpelthen sket så meget i kølevandet på den rolle. Det har skabt nye muligheder for mig og har ændret en del. Og alligevel er alt på en måde stadig det samme, ikke?”

Sådan ser det i hvert tilfælde ud den dag, hvor Sceneliv interviewer Kaasgaard efter en opførelse af stykket ‘Bedste barnepiger’, som hun har spillet sammen med Signe Birkebøll.

“Miss Viborg’ gjorde, at jeg lige pludselig blev opmærksom på, hvordan det er at

blive set udefra af flere mennesker end før. Der var en journalist fra Ekstra Bladet der sagde ‘du er jo ikke sådan kendt’. Og der røg det ud af mig ‘jamen, det kommer da an på, hvem du spørger’. Og hvad vil det sige at være ‘kendt’? Hvis du spørger alle de børn fra halvandet til fem år, som har set mig spille teater i de seneste ti-femten år, så ved de godt, hvem Ragnhild er. Men dem spørger man jo ikke, vel?”

Nye ord og begreber

Kaasgaard har spillet teater i omkring 40 år.

“Jeg er jo bare mig, der arbejder med det, jeg elsker, og så bare fordi der bliver vendt nogle spadestik i jorden, så sker der noget helt andet. Samtidig må jeg da indrømme, at den vending var sjov at prøve. Det, der skete i kølevandet på premieren på ‘Miss Viborg’ var crazy! I begyndelsen var der ikke nogen, der kendte mig, så jeg kunne gå i fred og være anonym, indtil man fandt ud af, at det var mig, der havde spillet hovedrollen.”

Børneteaterskuespilleren skulle også lige vænne sig til mange nye ord og begreber. Hun vidste for eksempel ikke helt, hvad det betød, når der stod, at forpremierefilmen blev efterfulgt af en ‘Q&A’.

“Det lød da som en spændende fremmed drink, jeg ikke havde fået endnu! Og så betød det blot, at man skulle stille op til spørgsmål fra publikum i salen bagefter, ha. Jeg har selvfølgelig selv grinnet af det bagefter, men der var virkelig mange nye ord at lære. Også da jeg var med i musicalforestillingen ‘Matador’. Vi følger et ‘track’ ... Javel ... Vi får mad på ‘venue’ ..., aha ... og alle hovedrollerne har en ‘understudy’ ..., ja! Det sidste vidste jeg dog godt, hvad det betød.”

Ragnhild Kaasgaard i udvalg

Født 24. september 1961.
Har blandt andet været med i:

Teater

- Matador (2023)
- Bedste barnepiger (2023)
- Dengang du var lille (2020)
- Små blå sko (2017)
- De underjordiske (2006-2019)

Film og tv

- Hvide Sande II (2025)
- Pigen med nålen (2024)
- Danefæ (2024)
- Hygge! (2023)
- Miss Viborg (2022)

Signe Birkebøll og Ragnhild Kaasgaard i ‘Stille stemmer’ på Riddersalen. Foto: Dennis Westerberg

Blæst igennem

I 2023 spillede Kaasgaard rollen som Misse Møhge i musicaludgaven af ‘Matador’. Både i Falkoner Salen og på turné. Fru Fernando Møhge blev spillet af Daimi og musicalen blev opført hele 96 gange.

“Det var virkelig lækkert at prøve at ‘spille igennem’ på en stor scene; at få blæst hele systemet godt igennem. Jeg var ikke i tvivl, da de spurgte, om jeg ville være med i ‘Matador’. Det betød også noget for mig, at Daimi fik mulighed for at optræde på en scene igen, efter hun egentlig havde sagt stop. Vi kender hinanden godt, og er derfor trygge ved hinanden. Jeg ville gerne være med til det, der måske bliver hendes sidste store tur på en scene,” siger Ragnhild Kaasgaard og fortsætter:

“Sådan at komme op på en scene, hvor vi var 35 medvirkende plus et femmands-orkester bagved, to påklædere, to makeup-artister, forestillingens leder, scenemedarbejdere og alle mulige tekniske afviklere. Det var helt vildt i forhold til, når jeg er på landevejen med en småbørnsforestilling med min gode kollega Erik Olsen. Der er vi to mennesker til det hele og spiller for allerhøjest 60 børn. De to ting kan slet ikke sammenlignes, men jeg var ikke nervøs for mit møde med hverken ‘Matador’ eller det at skulle spille Misse Møhge.”

Lavmælt naturlighed

Det stod værre til med nervøsiteten før indspilningerne af ‘Miss Viborg’.

“Jeg var mere nervøs, da jeg skulle starte med at lave film, fordi det var så nyt et medie for mig. Jeg havde aldrig lavet film før, så læringskurven var stejl.”

En veninde til instruktør Marianne Blicher havde set Kaasgaard i et stykke på

Riddersalen. Hun gav navnet videre, og derefter slog Blicher Kaasgaard op i Skuespillerhåndbogen, og siden fik hun rollen. På det tidspunkt havde castingen stået på i flere år.

“Instruktøren ville gerne have en skuespiller, som folk ikke kendte på forhånd, så vedkommende havde chancen for at være mere troværdig i rollen som Solvej. Det var spændende at finde ind til kernen af den her kvinde og samtidig finde noget af hende i mig selv. Vi mennesker rummer jo rigtig mange karaktertræk, så vores arbejde er at forstærke det, vi skal bruge i de specifikke roller,” siger Ragnhild Kaasgaard og fortsætter:

“Jeg var ikke et sekund i tvivl om, at jeg kunne spille Solvej, og det var dejligt at spille med sådan et lavmælt naturligt udtryk med få dialoger. Vi kunne arbejde med småtterierne og uden de store armbevægelser og det brede udtryk. Filmmediet var jo nyt for mig, så det var noget med at lære at finde sit mærke på gulvet, så fotografen kunne stille skarpt, og derefter blev jeg fulgt rundt af kameraet. Det var bare med at komme i gang, for vi havde et lille budget, så det skulle gå ret hurtigt.”

Musical med det store udtræk

Som for alle skuespillere er selve skuespillet det vigtigste for Kaasgaard, om så der er få eller mange, der kigger på en.

“Det er selvfølgelig vildt at gå ind på scenen i Falkoner Salen, hvor der er plads til 1800 mennesker. Men det gør så sandelig også noget ved én at komme ind og kun have 50-60 publikummer – hvor de kan være helt ned til halvandet år – og hvor jeg taler direkte ind i sjælen på dem. Det er lige så stort. Jeg tænker ikke som sådan på,

at der sidder 1800. Jeg kigger så bare lidt længere ud i salen og finder et sted derude, hvor jeg forsøger at skabe nærvær. Rent skuespilmæssigt er det for mit vedkommende noget af det samme. Så det vil være krukken at gå og sige, at det ikke er fedt at prøve at optræde for mange mennesker.”

Fru Fernando Møhge og Misse Møhge er så elskede og genkendelige karakterer i ‘Matador’, at Daimi og Ragnhild Kaasgaard valgte at lægge deres spillestil tæt op ad karakterernes udtryk i tv-serien.

“Det er lidt svært, når man har med så ikoniske typer at gøre. Vi angreb det sådan, at Daimi lagde Fru Fernando sit sted, og så lagde jeg mig, så det passede til hende. Det gav mening, da hun – sagt i al kærlighed til Daimi – er en lidt ældre dame, der gerne vil undgå at rykke for meget rundt på det, når hun først har fat i sin rolle. I den forbindelse er jeg jo så lidt yngre og måske mere elastisk, så jeg lagde Misses usikkerhed og nervøsitet omkring Daimis udtryk. Ikoniske roller er altid svære, for man kan næsten kun ‘gå med’ det ikoniske, og så var der jo i det hele taget tale om en forestilling, der i kraft af historien og de mange medvirkende og alle sangene strittede i mange forskellige retninger. Selv om stykket ikke var den helt store kunstneriske udfordring for mig, så lærte jeg en del om at bevæge sig rundt på scenen i en større sammenhæng og så var det bare først og fremmest sjovt at være med.”

Det lange partitur

Rent arbejdsomt var ‘Miss Viborg’ en anderledes udfordring.

“Faktisk kom corona og lukkede verden ned, så jeg fik aflyst mine turneer med Riddersalen. Det var mit held, for så fik jeg tid til at arbejde med manuskriptet til ‘Miss Viborg’. Det var lige spændende nok, for hvordan griber man så sådan et filmmanuskript an? Jeg flyttede ind i mit drivhus og udviklede ‘det lange partitur’ med Solvejs op- og nedtur: Et stort skema med både X-akse og Y-akse, hvor stemningen gik op og ned fra minus 10 til plus 10, og så skrev jeg de forskellige replikker ind med hver eneste sætning jeg skulle lære,” forklarer Ragnhild Kaasgaard og fortsætter:

“På den måde fik jeg styr på Solvejs indre sindsstemning, kan man sige. Papiret var cirka en meter langt, og det blev meget flot med flere forskellige farver på. Jeg er ret vild med det!”

Ragnhild Kaasgaard endte med at få sin hund med i rollen som Solvejs hund, men hun endte også med at blive nomineret til både en Svendpris og en Bodilpris, og i 2022 modtog hun Lauritzens Fonden Wauw-prisen:

“Jeg var dybt rørt over det. Og taknemmelig. Helt ud i tæerne. Samtidig havde jeg det, som om det ikke kunne passe. ‘De må have valgt en forkert person!’ tænkte jeg. Jeg blev næsten helt flov, så vestjysk som jeg er.”

Egen forpremiere

Når det gælder arbejdet som skuespiller, skal man være generøs, sætte sig selv i spil og gå til opgaven med krum hals.

“Da jeg første gang så ‘Miss Viborg’, var det ude på produktionsselskabet Snowglobe. Det var lidt voldsomt at se mig selv blæst op i stort format, indtil vi kom et stykke ind i filmen, og så glemte jeg faktisk, at det var mig på skærmen.”

Før biografpremieren fik Kaasgaard mulighed for at invitere venner og bekendte til en privat forpremiere i Dagmar Teatret. Der var 104 pladser i salen.

“Jeg fyldte salen til randen med næsten alle de mennesker, jeg kender. Lige før filmen gik i gang, blev jeg på en gang rørt over, at de var dukket op og nervøs over, om de nu ville kunne lide filmen. Hvad nu hvis min mand og mine børn heller ikke kunne lide den? Hvad hvis den ikke var god nok? Jeg fik det simpelthen så dårligt. Fandeme, jeg blev så nervøs. De første ti minutter havde jeg det virkelig skidt, indtil jeg kunne mærke, at der nu dukkede en latter op hist og her, og derfra kunne jeg trække vejret igen. Det viste sig så heldigvis, at folk var meget glade efter filmen. Min ‘egen’ premiere var på den måde næsten bedre end selve gallapremieren.”

Frydefuld fornemmelse

Som landmandsdatter fra Vestjylland lå det ikke i luften, at unge Ragnhild skulle være skuespiller. Hun boede i landsbyen Herborg lige udenfor Videbæk mellem Herning og Ringkøbing.

“Det var ligesom de sikre uddannelsesvalg at blive sygeplejerske eller skolelærer, men jeg havde meget svært ved at læse og skrive. Men på min skole havde vi tradition for en forårsfest, hvor alle klasserne spillede små skuespil for forældrene. Første gang jeg var med, skulle jeg spille rollen som april måned. Det var min debut: ‘April måned er ikke til at stole på. Bestandigt hun tager en ny kjole på’. Og så skulle jeg dreje rundt om mig selv og hive i to snore, hvorefter der faldt en papirkjole af mig. Og så stod jeg der på scenen i min egen fineste kjole, som min mor havde syet til mig. Og jeg synes, det var helt fantastisk at stå frem i den her cirkel. ‘April er ikke til at stole på’ og så ‘ritch ritch’ og dreje rundt, hvorefter folk klappede og grinede. Jeg kan ikke længere huske, lige præcis hvad jeg så gjorde

på scenen, men jeg kan til gengæld tydeligt huske den frydefulde fornemmelse, det gav helt ind i kroppen. Jeg blev simpelthen bare så glad.”

Hvert år så hun frem til forårsspillet.

“Jeg ville jo vildt gerne lære at læse og skrive, men i tredje klasse blev jeg kategoriseret som ordblind. Jeg følte mig bare så dum! Jeg kunne heller ikke regne. Så gik det bedre i geografi, biologi, gymnastik og når vi skulle danse. Det med bare lige at kunne sy en pude i en håndvendning talte ligesom bare ikke så meget som dansk og matematik.”

Majbrit mere end 1000 gange

Videre gik vejen via teater og gymnastik på Ryslinge Højskole og så til Aarhus.

“Min dramalærer på Ryslinge sagde, jeg kunne blive ‘en habil amatørskuespiller’. ‘Rend mig i røven’ tænkte jeg og søgte så ind på teaterskolen, men kom ikke ind. Men jeg flyttede til Aarhus alligevel, og kom til at arbejde på amatørscenen Rosenteateret, som stadigvæk eksisterer. De brugte professionelle instruktører, så det var faktisk halvprofessionelt. Vi lavede blandt andet Aarhus Festuge-revyerne, som var et meget stort tilløbsstykke. Jeg stod også på scenen i Studenterrevyen i Aarhus.”

Vejen gik videre til Teatergruppen Replikken i Herning, hvor Ragnhild lavede soloforestillingen ‘Majbrit’, som hun spillede mere end 1000 gange op gennem 1990’erne. Den førte hende til teaterscener som Møllen i Haderslev, Mariehønen i Randers, Baggård Teater i Svendborg, Fair Play i Holbæk og Teatret Masken i Nykøbing Falster.

I øjenhøjde med børnene

Siden blev det til knap 20 år på Riddersalen på Frederiksberg, som i begyndelsen blev ledet af Jytte Abildstrøm.

“Jeg kom med på afbud i en forestilling, da Jytte blev syg. Og det var jo helt fantastisk for mig, da jeg i forvejen var kæmpestor fan af det, de lavede på Riddersalen – og af det her med at finde ud af, hvad små børn mellem to og fem år kan kapere. De kan for så vidt tage alle slags historier ind. Det handler blot om måden, historien skal fortælles på. Hvordan kommer vi ind til essensen, så historien kommer ind at ligge på en ordentlig måde på nethinden hos de små mennesker? Store venskabshistorier kan man sagtens fortælle, og du kan også godt fortælle om død på en måde, så du ikke gør overgreb mod de små. De skal ikke nøjes med at have slapstick,” siger Ragnhild Kaasgaard og giver et eksempel:

“Alvoren skal med. Jeg har lavet en forestilling, der handler om min hund, som jeg

fik til min fireårs fødselsdag. Den forsvandt, og jeg kunne ikke finde den igen. Og så fortæller jeg, hvor ked af det, jeg blev, og hvordan jeg fandt den igen. Den slags kender ungerne jo alle sammen. De sidder helt ude på kanten og en lille dreng fortæller så pludselig om, dengang han selv blev væk. ‘Var det i Bilka?’ – det er det som regel. ‘Og du blev fundet igen? Ja... Uha, det var godt. Så blev mor vel glad?’. ‘Nej, hun skældte mig bare ud!’. Og så bliver min opgave at trøste barnet ‘Jamen, det er, fordi din mor blev bange. Hun elsker dig jo!’. Så fik drengen en varm krammer, og det får alle, inden de forlader teatersalen. Det er vigtigt.” ●

VI HAR BRUG FOR ERFARNE STEMME

Af Jenny Høilund

Er sangkarrieren slut, når du bliver pensioneret fra Det Kongelige Teater eller ramt af livstruende sygdom? Det behøver den ikke være. Det er operasangerne Gitta-Maria Sjöberg og Elisabeth Hanke bevis på. De mener, at det handler om livsindstilling – og at der er brug for ældre, mere frie stemmer.

Elisabeth Hanke er i gang med at lægge sidste hånd på sit arbejde med titelrollen i soloforestillingen 'Marie C's Passion', da vi møder hende i september 2024. At hun er nået hertil, har ikke været en selvfølge for den 61-årige altsanger, der i 2015 blev ramt af sygdom i hjernen og centralnervesystemet.

"Det, jeg har lært af al den sygdom, er, at man bare ikke skal give op. Det er meget vigtigt at have et formål, og det er ikke kun, når man er syg og gammel," fortæller Elisabeth Hanke, der i årene efter var døden nær, men aldrig opgav at synge.

I dag er hun førtidspensioneret og skal stå på scenen i Niels Marthinsens sceniske værk om videnskabskvinden Marie Curie, der er skrevet specielt til hende.

"Det er dejligt at få et værk skrevet til sig, og jeg er med alderen blevet meget mere afslappet og hel i forhold til at udtrykke mig."

Indstuderede på hospitalet og sov tornerosesøvn

Elisabeth Hanke har en alsidig freelance-karriere bag sig inden for blandt andet opera, musical og ny musik. I starten af sit sygdomsforløb takkede hun ja til at optræde ved et storstilet jubilæumsshov

for et kendt hårbrand, selv om hun ofte var på hospitalet:

"Der er god akustik på badeværelserne på Bispebjerg Hospital, så jeg har sikkert været irriterende for de andre," afslører Elisabeth Hanke med et smil.

Hun gennemførte både optræden og catwalk på trods af svimmelhed og synsforstyrrelser, men røg efterfølgende ned i et hul, hvor hun sov og sov:

"Jeg legede, at jeg sov tornerosesøvn bag en tjørnehæk. Fantasien stopper aldrig. Det er noget med at acceptere, at sådan er livet lige nu, og så har vi dét at arbejde med," forklarer Elisabeth Hanke, der langsomt genopbyggede hukommelse og nerveforbindelser, blandt andet ved at hænge billeder op på sin væg af alle sine optrædere gennem livet.

"Jeg har altid været frygtløs og kastet mig ud nye udfordringer som sanger, og på en eller anden måde har det hjulpet mig til at sige 'fandme nej, nu vil jeg have det godt i den tid, jeg har tilbage'. Det er virkelig noget med at flytte sin prioritering," slår hun fast.

Mere ligeglad med hvad andre tænker

Roller som Marie Curie blev også en klar prioritering for sangerinden, da

komponisten Niels Marthinsen præsenterede ideen for hende under coronapandemien. Det giver god mening, at rollen som den ældre, sygdomsramte Marie Curie bliver formidlet af en erfaren stemme, der har været nede og ramme bunden.

"Da Marie Curie mister sin mand i en trafikulykke, stopper alt, og hun er tæt på at tage sit eget liv. Der er virkelig nogle udbrud i hendes dagbøger, og jeg tænker, at en del af det at blive gammel også er, at man bliver lidt mere ligeglad med, hvad folk tænker. Så hele skuespillerdelen kommer måske mere frem; jeg tør gå ud i flere ting, og det er altså en vidunderlig frihed. Som sanger har jeg jo lært, at jeg skal lyde godt. Nu tillader jeg mig selv at råbe lidt en gang imellem," fortæller Elisabeth Hanke og griner.

Hun lægger ikke skjul på, at hun ikke har de samme fysiske kræfter, som hun havde engang:

"Selvfølgelig er der ting, jeg må tænke på rent teknisk med musklerne, og jeg har måske ikke det samme stræk i stemmen som før, men jeg prøver heller ikke at gøre det på en bestemt måde længere. Der er mange flere ting, jeg har accepteret, hvor jeg tidligere nok prøvede at være en anden. Nu tør jeg vise, hvem jeg er."

'Marie C's passion' blev opført i Koncertkirken på Blågårds Plads i København i Efteråret 2024.

Du kan ikke forstumme kunsten

På Det Kongelige Teater er pensionsalderen for en fastansat operasanger 56 år. Men den 67-årige sopran Gitta-Maria Sjöberg er langt fra færdig med at stå på en scene.

"Da jeg blev ansat i 1988, var det kutyme, at man brugte ældre sangere til karakterroller. Der findes jo mange roller, som man kan lave også som ældre kvinde. Nok lidt flere manderoller. Men jeg følte det faktisk som en befrielse, da jeg gik på pension, fordi jeg pludselig kunne sige ja til forskellige andre arrangementer," fortæller Gitta-Maria Sjöberg, der har rejst meget rundt de senere år.

Og noget tyder på, at scenen heller ikke er færdig med stemmer, der er oppe i årene. I foråret 2024 kunne man for eksempel opleve fem pensionerede operasangere i balletforestillingen 'Under Dybet' på Operaen i København.

"Komponisten Jeanett Albeck ville gerne arbejde med at blande aldrene. Vi var fem ældre sangere, fem børn og fem rejsende. Vi skulle være en slags mentorer eller ceremonimestre, der førte de rejsende gennem

livet. Blandt publikum var der både unge og gamle og midt mellem, og de stod op og hoppede og skreg. Jeg har aldrig været ude for noget lignende," fortæller Gitta-Maria Sjöberg om den anmelderroste publikums-succes, hvis øvrige medvirkende omfattede en popsanger, en dj, fem basunister og 45 balletdansere.

For nylig har sopranen medvirket i kabaretforestillingen 'De forstummedes tale' om russiske poeter, der blev dræbt under Stalin, fordi han var bange for kulturens magt. Også her scenen en blanding af yngre og ældre sangere og skuespillere.

"Det handler meget om, at du ikke kan forstumme kunsten," tilføjer Gitta-Maria Sjöberg, der spillede den ældre udgave af digteren Anna Akhmatova.

Den erfarne stemme som rollemodel

Og Gitta-Maria Sjöberg lader sig bestemt heller ikke forstumme. På den måde er hun også et forbillede for andre sangere:

"Det betyder, at der er håb forude for andre, der bliver pensioneret; at man stadig kan bruges og har glæden ved at synge. Jeg har lavet så mange af de mere konventionelle operaer. Det behøver jeg ikke mere – det skulle da lige være en karakterrolle som sjov, grim kælling. Men det morer mig meget at lave moderne, ny musik."

Ligesom Elisabeth Hanke understreger Gitta-Maria Sjöberg vigtigheden af at holde krop og stemme i gang. Hun medgiver dog, at gener og stemmetype spiller ind. Lettere stemmer ældes typisk hurtigere, hvorimod de bredere, tungere stemmer, som hendes egen, gerne holder lidt længere.

"Det handler om at bevare sin glans og friskhed. Det gør jeg blandt andet ved også at synge folkeviser og lieder. Og så holder det mig i gang at undervise i sang og afholde masterclasses og festivaler. Jeg ligger helst ikke på noget højt c længere. Det er muligt, jeg har det, men hvorfor skulle jeg begynde at øve det? Jeg har stadig et a og et b," fortæller Gitta-Maria Sjöberg og fortsætter:

"Det er jo naturligt, at man ikke får de samme opgaver mere, og det gør måske, at man ikke får holdt sig i gang, og det er en fejl."

Hendes råd til andre aldrende sangere er da også at finde på nogle ting selv og gå sammen med andre om at lave sine egne projekter.

"Der er jo mange mennesker, man kan glæde med sin sang, det skal man huske. Vi har en opgave: Hvis man kan synge, så skal man ud at dele det talent og sprede den sangglæde. Jeg vil blive ved så længe, jeg kan," fastslår Gitta-Maria Sjöberg, der også tilbyder sig som mentor for yngre sangere. ●

Elisabeth Hanke.
Foto: Privat

Skuespillerforbundet på den anden side af jordkloden

Af Emma van der Vleuten Busk

Tager du færgen fra Auckland i New Zealand, kommer du til vulkanøen Waiheke Island. På denne paradisiske, grønne ø, rundet af måneformede lyse sanstrande, ligger den lille økologiske gård ved navn Butterfly's Rest. Her bor direktøren for New Zealands forbund for skuespillere, Denise Roche. Vi tog på besøg.

På gården bor Denise Roche, som udover at være hende, der rutineret har plantet blomsterne i de spraglede bede, også er direktør for Equity New Zealand, altså landets skuespillerforbund. Hendes mand, John, passer primært gården, frugthaverne og sine mange kære fugle. Jeg kunne godt være fristet til at skrive en hel artikel om John og hans ungdom i de polynesiske øers jungle, hans tid som direktør for NGO'en Oxfam og dengang han fik en Guinness World Record for at smide en spillemaskine ud af en helikopter over Australiens ørken i protest mod gambling-industrien. Det må blive næste gang.

I denne artikel vil jeg fortælle om mit møde med Denise Roche, en fremmed kultur og et skuespillerforbund på den anden side af verden.

Hobbitloven ændrede alt

Fagforeningsarbejde er ikke for sjov, for selv om man er et lille land, kan man sagtens være en vigtig spiller. Især når man har æren af at være kulisse for 'Ringenes Herre'-filmene. Da jeg spørger Roche, hvad der har været størst for hende som direktør for Equity New Zealand, dukker en vild historie op – om Peter Jackson, Hollywood og premierministeren.

Året var 2010, og optagelserne til 'Hobbiten'-trilogien var i fuld gang i New

Zealands vilde natur. Kiwifilmfolk og skuespillere (i New Zealand omtaler alle borgerne sig selv som kiwier) var, som medlemmer af fagforeninger, berettiget til at forhandle overenskomster. Warner Bros. Studios, der producerede 'Hobbiten', syntes tilsyneladende ikke, at dette var særlig rart. Derfor pressede de, sammen med Peter Jackson, den daværende premierminister, John Key, til at gennemtvinge en lovændring, der ændrede definitionen af en 'medarbejder' til at ekskludere alle i filmindustrien. Hermed forsvandt filmfolkene og skuespillernes ret til at organisere sig i fagforeninger og forhandle overenskomster, når det gælder film. Nu var alle bare en 'independent contractor', og Warner Bros. kunne ånde lettet op og tælle endnu flere penge.

Denne drastiske lovændring er nu kendt som 'The Hobbit Law'. Sådan gik det til, at en amerikansk fantasyfranchise kunne vælte en hel suveræn nations beskyttelse af arbejderrettigheder.

Da Roche startede i 2020, var der derfor en del at se til. I 2022 fik Equity, i samarbejde med andre fagforeninger, indført at man igen lovligt måtte forhandle overenskomster i filmproduktioner. De fik endda inkluderet klausuler om mobning, diskrimination og krænkende adfærd. Hobbitlovens aftryk er dog stadig tydeligt, og arbejdere i filmindustrien har stadig

Denise Roche.
Foto: Emma van der Vleuten Busk

ikke samme rettigheder som andre arbejdere i New Zealand. Kampen fortsætter.

ANGER — HOPE — ACTION

Mens jeg taler med Roche, lægger jeg mærke til hendes T-shirt. På den står: ANGER – HOPE – ACTION. Med 25 års fagforeningsarbejde på bagen og fem år hos Equity er det tydeligt, at Roche er en kvinde med en brændende passion for sit arbejde. Vi mødes i Equity New Zealands lokaler på den centrale K-road i Auckland. De har omkring 1000 medlemmer, hvoraf 90 procent er freelancere. De har adgang til rådgivning og kurser – på en måde der minder om sådan, som vi gør herhjemme.

Hun mener, at det vigtigste ved forbundet og kurserne er, at de får spillerne til at huske, at de ikke er alene. Roches dedikation er imponerende, og hun fortæller, at hun fik jobbet hos Equity, da de skulle bruge en 'benhård forhandler'. Hun er dog også en kvinde, der har været meget igennem, før hun fandt det, hun var god til.

Roche har māori-rødder, og med det følger desværre ofte diskrimination og sociale udfordringer.

"This is a racist country," konstaterer hun.

En svær opvækst og et lavt selvværd gjorde, at hun som teenager ikke anede, hvad hun ville.

Roche tog en uddannelse som sygeplejerske og fandt derefter vej til

fagforeningsarbejdet. Hun er den fødte aktivist, og det mandede tillige ud i en karriere i politik. Da hun blev valgt ind i parlamentet for The Greens, fortalte hun, at det blev nærmest umuligt at blive arresteret til de demonstrationer, hun deltog i, selv om hun ihærdigt prøvede. The Green Party, eller bare The Greens, er det tredje største parti i New Zealand, og de kæmper for bæredygtighed, social retfærdighed og græsrodsdemokrati. Partiet har af princip to ledere: en kvinde og en person af hvilket som helst køn, men af māori-afstamning.

Māori-rødder og fællesskabet

Roche har lige fået tatoveret hele overarmen og viser den stolt frem. 'Ta moko', som tatoveringstraditionen hedder, er i opblomstring blandt māoierne, som udgør knapt 17 procent af befolkningen. Det tidligere forbudte sprog, te reo māori, tales igen flydende af børnene, som taler det langt bedre end deres bedsteforældre. Som Roche forklarer, tager det kun en generation at miste sproget, men tre generationer at bygge det op igen. Da jeg spørger, hvad hendes kultur betyder for hende og arbejdet, svarer hun:

"It values my entire life."

Jeg har lært, at māori-kultur er grundlæggende, hvis du skal forstå det newzealandske fællesskab. Ifølge māori-troen står man aldrig alene. Roches vilje til altid at fortsætte, uanset udfordringerne,

rummer en styrke, der, mener hun, er større end hende selv. En leder står aldrig alene, for ellers er det ikke en leder, siger hun. Man er her, fordi nogen har sat én her.

At dyrke fællesskabet, ære naturen og mærke kontakten til alle de forfædre, der banede vejen for dig i – kærlighedens navn – er som et våben mod ensomhed og indeholder gamle indsigter, der nu bliver vigtige igen i en verden præget af splittelse og profit over fællesskab. Māoierne adskiller ikke mennesket og naturen. Vi er den jord, vi er vokset af, og det er derfor vores pligt at tage os af den og hinanden. Hvis det er sandt, så er vi aldrig rigtigt alene, uanset hvor små vi føler os eller hvor usikker verden virker.

Måske er det noget, vi i Danmark kan lade os inspirere af eller i hvert fald lade være et bevis på, hvad vi kan opnå, når vi vælger hinanden.

Til slut spørger jeg Roche, om der er noget hun vil sige til os i Dansk Skuespillerforbund. Oversat til dansk siger Denise Roche, direktør for Equity New Zealand:

"De forbedringer, som I kæmper for, har en international betydning. Vi kæmper alle for at fremme rettigheder, løn og karrieremuligheder – selv som små lande. Skuespillere er vores historiefortællere, og det ville være en trist verden uden dem." ●

Lån & Spar Bank A/S, Højborg Plads 9-11, 1200 København K, Cvrnr. 13 53 85 30, Forbehold for trykfejl - 2025.01 - 1088-1

Værsgo'. Vi giver tæt på

150 mio. kr.

tilbage i renter til MedlemsKunder i Lån & Spar

Lån & Spar er ejet af en række fagforeninger, som ønsker at give deres medlemmer særlige fordele. For eksempel får MedlemsKunder i Lån & Spar Danmarks højeste rente på deres lønkonto. Det betyder, at de i januar fik udbetalt tæt på 150 mio. kr. i renter.

Udnyt de fordele, der følger med dit medlemsskab af Dansk Skuespillerforbund – bliv MedlemsKunde i dag.

Ring **3378 1994**
eller læs mere på lsb.dk/dsf

Lån & Spar

NU KAN DU SØGE IRMA LARNÉS LEGAT PÅ 4 × 25.000 KR.

Er du over 50 år, arbejder du stadig som skuespiller, og har du behov for økonomisk støtte? Så kan du nu søge om 25.000 kroner fra Irma Larnés legat. Læs videre om både damen selv og hendes legat.

Skuespiller Irma Larné blev indmeldt i Dansk Skuespillerforbund i 1946 og startede sin karriere under 2. verdenskrig ved Kasino Teatret i Aarhus. Hun spillede på et hav af scener, medvirkede i både Arne Weel-turneen, turneer hos Harald Stabehl, Røde Kro Teater og i en del revyer. I 1980'erne trak hun sig tilbage fra skuespillerlivet og bosatte sig i Silkeborg, hvor hun dannede en lille teatertrup.

Umiddelbart inden sin død i november 2009, indstiftede Irma Larné et legat, som bliver udbetalt på hendes fødselsdag, den 21. marts. Legatet skal gå til skuespillere over 50 år, der fortsat arbejder som skuespillere og ikke er gået på pension, men har behov for økonomisk støtte. Der bliver uddelt 4 portioner på hver 25.000 kr.

Sådan gør du:

Du udfylder og sender ansøgningen online her: <http://skuespillerforbundet.dk/om-dsf/stoettemuligheder/andre-legater/> – og vi skal modtage ansøgningen senest mandag 3. marts 2025 kl. 12.00.

Ansøgningerne bliver behandlet af et legatudvalg bestående af forperson og næstforperson for Dansk Skuespillerforbund samt advokat Steen P. Husbjerg.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte Heidi Holm Madsen på hhm@skuespillerforbundet.dk

VIL DU VÆRE MED I FILMEX' BESTYRELSE?

FILMEX

Som medlem af Dansk Skuespillerforbund har du mulighed for at stille op til Filmex' bestyrelse.

Der er to poster, og hvis der er flere kandidater, er det op til DSF's bestyrelse at afgøre, hvem der bliver udpeget til Filmex' bestyrelse. Hvert bestyrelsesmedlem bliver valgt for et år ad gangen.

Sådan gør du:

Alle kandidater til bestyrelsesvalget kan melde sig frem til 15. marts 2025. Du skal sende din opstilling til filmex@filmex.dk – og husk at din opstilling skal være vedlagt en personlig præsentation på højst en halv A4-side.

Du kan læse mere om Filmex på Filmex.dk

NU SKAL DU SENDE KONTRAKTER TIL FILMEX

Skal du have rettighedspenge i år? Så er det nu, du skal sende dine kontrakter til Filmex – og her får du en grundig guide i, hvordan du gør.

Hvornår er der frist?

Du skal indsende dine kontrakter for 2024 inden 5. april, hvis de skal med i fordelingen af rettighedspenge i år.

Har du kontrakter fra 2021, 2022 og 2023, som du ikke har indsendt tidligere, skal Filmex også have dem inden 5. april 2025, hvis de skal med i fordelingen til september.

Skal jeg indsende alle kontrakter?

Der er nogle produktioner, hvor vi får oplysningerne direkte fra producenterne. Det gælder:

Dubbing:

- Camp David
- Eurotroll Denmark
- Audio Resort / KM Studio

Andet:

- Danmarks Radio
- Spillefilm og tv-serier (både flow og web)

Derfor skal du selv indsende kontrakter for:

- Dubbing (undtaget ovenstående bureauer)
- Tv- og radioreklamer
- Kort- og dokumentarfilm
- Speak til dokumentarerer
- Medvirken i tv-serier (undtaget Danmarks Radio)
- Andre produktioner til tv og radio

Hvordan indsender jeg mine kontrakter?

Du skal indsende dine kontrakter via portalen Mit Filmex, som du finder på Filmex.dk/mit-filmex. Du skal logge ind med MitID. Hvis du ikke allerede har en profil, skal du oprette en – her kan du også opdatere dine kontaktoplysninger, når det bliver aktuelt.

Al kommunikation via Mit Filmex er krypteret, og vi passer godt på dine persondata. Mit ID er godkendt og brugt af det offentlige.

Hvad gør jeg, hvis jeg har spørgsmål til upload på Mit Filmex eller til udbetaling af rettighedspengene?

Så kontakter du os på telefon 33 24 22 00 eller skriver på filmex@filmex.dk

DSF STUDIO NYE KURSER OG EFTERUDDANNELSE I FORÅRET

Vi er igen klar med et inspirerende udbud af kurser med dygtige undervisere. Som sædvanlig kan du komme til undervisning en eller flere gange om ugen i Åben Studio, og derudover er der en masse gode workshops og events.

NYT LOKALE I DSF STUDIO

Benjamins tidligere kontor på 2. sal er nu indrettet til kontor/arbejdsrum til jer! Vi kalder det Backstage, og på sigt er det meningen, at I vil kunne booke det online via Studioportalen, men for nu kan I booke det ved at sende en mail til dsf@skuespillerforbundet.dk.

PRØVELOKALER I DSF STUDIO

Øv dig i vores tre prøvesale Kulissen, Spejlsalen og selftape-rummet

At holde din kunnen ved lige og øve dit fag er vigtigt – også når du ikke er i job. Derfor tilbyder DSF Studio adgang til to prøvesale og et selftape lokale. Der findes forskelligt udstyr i salene, men fælles for dem er, at de giver dig professionelle rammer, når du skal træne eller øve.

ÅBEN STUDIO

Fri træning for 200 kr. pr. halvår på alle hold.
Forhåndstilmelding er nødvendig via dsfstudio.dk

FILMSKUESPIL OG FILMFORTÆLLING MED CLAUS BJERRE

Onsdage til 9. april, kl. 9.30-12.30

Formålet er at udvide erfaringen og kendskabet til filmskuespil og filmfortælling. Vi udforsker og fordyber os i filmskuespillerens arbejde med at gøre karakteren og fortællingen levende og autentisk foran kameraet.

Claus Bjerre har 40 års erfaring som filminstruktør, 25 af dem også som filmlærer. Han har lavet både brede og smalle film og er i sin tid uddannet som billedkunstner.

IMPROVISATION MED OLE BOISEN

Tirsdage til 8. april, kl. 9.30-11.30

Improvisation handler om at komme forbi præstationslysten og trangen til at imponere, så vi med sænkede parader spiller sammen og finder på fantastiske ting i nuet. Improvisation er også et godt værktøj til casting og jobsamtaler.

Ole er freelanceskuespiller og underviser med en bred erfaring fra film, tv og teater.

STEMMEN I BEVÆGELSE MED NAJA MÅNSSON

Torsdage til 3. april, kl. 9.30-12.30

Et stemmeværksted, hvor der arbejdes med kropsbevidsthed og åndedrætsstræning med fokus på at styrke en sund stemme og med tilbud om en individuel behandling efter aftale

Naja har 10 års erfaring med at massere og behandle professionelle stemmer og har efter sin kandidatuddannelse i klassisk sang specialiseret sig yderligere inden for faget.

FILMSKUESPIL MED CHRISTIAN DYEKJÆR

Tirsdage 22. april-27. maj, kl. 9.30-12.30

Få professionelt feedback, instruktion og sparring i dit arbejde som skuespiller med forskellige filmscener for to personer med fokus på karakterne og arrangementet. Scenerne optages og med udgangspunktet i jeres fortolkning gives der instruktion og sparring til 2-3 par per gang i løbet af de 10 tirsdage.

Christian Dyekjær er filminstruktør og manuskriptforfatter til seks spillefilm bl.a. Fantasten og fem tv-serier herunder komedieserien 'Guru' samt DR's tv-serie om Grundtvig.

KURSER

ONLINE SKATTEKURSUS MED LARS THOMSEN

14. marts // først til mølle // gratis

Nyt onlinekursus omhandler regler for fradrag og hvordan man som scenekunstner laver et regnskab og årsopgørelse – oversat til et letforståeligt sprog. Bliv opdateret på, hvilke udgifter der kan trækkes fra på årsopgørelsen, diverse faldgruber og forskellene på A-indkomst og B-indkomst samt kunstneres beskatning.

Revisor Lars Thomsen er indehaver af Velo Revision og har beskæftiget sig med skatterådgivning og regnskaber for kunstnere og de kreative og kulturelle grene igennem de seneste 12 år.

SKUESPILWORKSHOP FOR MUSICALPERFORMERE OG SANGERE MED MADS RIISOM

24.-28. marts // frist 23. februar // pris 500 kr.

Med simple værktøjer der frisætter din spillelyst og dit talent, arbejder vi med hvordan lige netop du, kan udtrykke dig så vitalt og direkte som muligt.

At spille skuespil skal være lystfyldt og ubesværet. Men vejen dertil kan være kompliceret. Sammen prøver vi at finde den korteste vej til at du kan udnytte dit fulde skuespillerpotentiale

Mads Riisom har 20 års erfaring fra branchen og undervist på scenekunstskolen, privatskoler og coacher filmskuespillere.

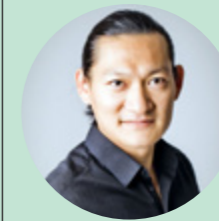

SKRIVEKURSUS MED RHEA LEMAN

7.-9. + 11. april // frist 2. marts // 450 kr.

Dette kursus er for alle, der er interesseret i manuskriptskrivning. På kurset vil du blive introduceret for nogle af de forskellige elementer i manuskriptskrivning. Deltagerne vil ikke blot opnå bedre forståelse for, hvordan stykket og manuskriptforfatteren fungerer, men vil også få mulighed for at prøve selv at skrive og færdiggøre en kort tekst.

Underviser, dramatiker og instruktør, Rhea Leman har skrevet og instrueret mange teaterforestillinger gennem de seneste årtier og er bl.a. Reumertnomineret og har modtaget Allen-prisen for sit dramatiske virke.

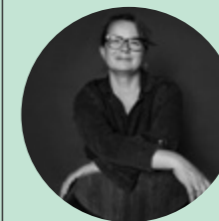

FILMSKUESPIL OG SELFTAPE FOR ØVEDE MED THOMAS CHAANHING

28. april-1. maj // frist 20. marts // 450 kr.

Kurset er for deltagere, som har været på det første selftape-kursus med Thomas, og som vil fortsætte med at arbejde med hans metode. På kurset vil fokus være at blive mere selvstændig i processen, analysen og sine valg. Vi vil bruge tid på at analysere sammen og at fortsætte med scenearbejdet fra det første kursus. Målet er stadig at producere gode, præcise selftapes.

Skuespiller Thomas Chaanhing har gennem de seneste 20 år haft større og mindre roller i skandinaviske produktioner og har senest fået hul igennem til det internationale marked.

CASTINGKURSUS MED LENA PAASKE

19.-23. maj // frist 10. april // 600 kr.

På dette her kursus vil vi undersøge, hvordan du arbejder med en filmcasting, får bedst mulig ejerskab og får fuld forståelse for scenen og din forberedelse. Hvordan du performer bedst og varieret i forskellige billedstørrelser og får givet de bud, der viser din energi og valg bedst. Der arbejdes med udvalgte scener i forskellige genrer samt en selvvalgt scene, du synes viser dine individuelle energier godt.

Lena Paaske er uddannet på Högskolan for fotografi og film, ved Göteborgs universitet efter en årrække i Paris, dine eksamener i psykologi og pædagogik og er grundlægger af Casting.dk

SE YDERLIGE INFORMATION OM LOKALER OG KURSER PÅ DSFSTUDIO.DK

GENERALFORSAMLING OG SOMMERFEST 2025

Dansk Skuespillerforbund holder generalforsamling 2025 og den traditionelle (og altid festlige) sommerfest søndag den 25. maj 2025.

Fire bestyrelsesposter på valg

I år er der fire poster og to suppleanter til bestyrelsen på valg. Alle kandidater (A-medlemmer) til bestyrelsen kan melde sig frem til 11. marts – og husk at din opstilling skal være vedlagt et portrætbillede af dig + en personlig præsentation på højst en halv A4-side. Du skal sende din opstilling på mail til dsf@skuespillerforbundet.dk.

Fagsnak og fest – et helt nyt sted!

Som altid satser vi på en forrygende dag med masser af fagsnak, hygge og festlig stemning – og derfor håber vi på, at så mange af jer medlemmer som muligt dukker op og gør både generalforsamlingen og sommerfesten til de bedste nogensinde!

Men som noget nyt har vi sagt farvel til DGI-byen og rykker i stedet hele herligheden til Nørrebro Teater.

Mere information om programmet og festen følger i næste nummer af Sceneliv.

Mange hilsner
Generalforsamlingsudvalget

I ÅR ER VI
PÅ NØRREBRO
TEATER!

Dansk Skuespillerforbund

Lyset, havet, sandet og ... *Betty Nansens Huse i Skagen*

Betty Nansens Huse har en unik og smuk beliggenhed, tæt ved stranden mellem Skagen og Grenen.

Betty Nansens Hus og Anneks udlejes af ejeren Ida Løfbergs Fond til sceniske kunstnere. Er du scenisk kunstner/ skuespiller har du mulighed for at søge ophold i Betty Nansens Hus og/eller Anneks i 2025.

Ansøgningsfrist for perioden april til september er senest den 15. marts. Bestyrelsen for Ida Løfbergs Fond vil herefter tage stilling til fordeling af husene, og svar vil blive meddelt inden 1. april.

Ved ansøgning fra oktober til marts kontaktes Karsten Aakerlund direkte.

Priser fra april til september:
Store Hus: kr. 7.700 pr. uge
Anneks: kr. 3.800 pr. uge

Priser fra oktober til marts:
Store Hus: kr. 6.600 pr. uge
Anneks: kr. 3.300 pr. uge

Lejebeløbene er inkl. slutrengøring samt forbrug af el.
Udlejning fortrinnsvis 2 uger.

Lejebeløbene er inkl. slutrengøring samt forbrug af el.

Ansøgning sendes til:
Betty Nansens Huse i Skagen
Karsten Aakerlund
Kirstineparken 29, 2970 Hørsholm
E-mail: aakerlund@privat.dk
Kontakt:
Karsten Aakerlund. Mobil 2337 8472.

ULF PILGAARD

15.11.1940-28.10.2024

Lisbet Lundquist, Ulf Pilgaard, Dirch Passer og Daimi på turné med 'Solstik' i 1971.
Foto: Mogens Berger, Ritzau/Scanpix

Af Jacob Wendt Jensen

Han har selv sagt, at han gerne vil huskes som 'en stor komiker med en alvorlig mand indeni'. Og det kan der være noget om. Ulf Pilgaard voksede op i et præstehjem i Skive, og han begyndte da også at læse teologi på universitetet. Men i underbevidstheden rumlede der tanker om, at han måske kunne optræde. Især efter han som teenager, på en rejse til København, havde set Dirch Passer synge 'Der' hul midt i spanden' med Lily Broberg på ABC-Teatret midt i 1950'erne.

Via Studenterscenen og radiosatire i Danmarks Radio blev Ulf Pilgaard i 1968 katapulteret frem som ny makker til Dirch Passer. Samme år var han nemlig både med i Cirkusrevyen og med i tv-satireprogrammet 'Hov-Hov', der var nogle af de første satireprogrammer i tv med stor gennemslagskraft.

Revyrekorder

I første omgang spillede Ulf Pilgaard med i Cirkusrevyen indtil 1972, inden han valgte at forsøge sig i Tivoli-revyen under Aage Stentoft. Blandt andet for ikke at tage alt for meget farve af sin

Ulf Pilgaard var ikke kun et fyrtårn, fordi han var lige knap to meter høj. Han var det også, fordi han var en skuespiller, der blyantspidsede sin kunst og komik på revyscenerne til noget, der lignede perfektion. Men han kunne faktisk snart sagt alt andet.

mentor, Dirch Passer. Siden kom Ulf Pilgaard tilbage til Cirkusrevyen i 1986, hvor han var på scenen i en ubrudt række helt indtil 2021. I alt blev det til 40 sæsoner på Bakken og en buket med blomster fra Dronning Magrethe hen imod slutningen. Han har med andre ord stået i teltet op mod 5.000 gange.

Udover revy har Ulf Pilgaard også spillet i massevis af morskabs-teater, som for eksempel 'Stamherren' på ABC-Teatret i 1976 – under ledelse og instruktion af Klaus Pagh. På adskillige af hovedstadens teatre bredte Ulf Pilgaard sig længere væk fra den rene humor i stykker som 'Lærenemme Rita' – både med Kirsten Lehfeldt og Søs Egelind i rollen som Rita – men også i 'Deres sensommer' i et parløb med Lisbeth Dahl.

Det alvorlige kom også med

Som politikommissæren i Ole Bornedals 'Nattevagten' (1994) overraskede han alt og alle ved at være helt og aldeles uhyggelig som psykopatisk morder i filmens sidste spole. Men det var først som en mand, der bytter krop med en dreng i Jørn Faurschous 'Farligt venskab' (1995), at han vandt en Bodil.

Allerede tilbage i 1970 havde Pilgaard spillet en fin, mere dramatisk rolle som ung præst i Henrik Stangerups 'Giv Gud en chance om søndagen', så hvis man havde været agtpågivende undervejs i karrieren, vidste man godt, han kunne.

Det vil i øvrigt være umuligt at skrive om Ulf Pilgaards liv uden at nævne arbejdsfællesskabet med både Lisbet Dahl og Claus Ryskjær. De tre optrådte i så mange umage kombinationer i Cirkusrevyen gennem tiderne, at man har svært ved at fremhæve enkelte frem for andre. Men så er det, man kommer i tanke om den uheldige, kiksede og kun af de satiriske marionetråde holdt oppe Familien Danmark, der var et tilbagevendende midtpunkt i revyen i anden halvdel af 1980'erne og første halvdel af 1990'erne.

Delte gavmildt ud

Ulf Pilgaard var altid en fornøjelse at interviewe. Han havde en vældig præcis hukommelse og stod ikke tilbage for skarpsindige analyser – og samtidig var han humoristisk uden at være indiskret. Han var nemlig ikke alene gavmild med sit talent på landets revy- og teaterscener. Pilgaard delte også gerne ud af sit liv i interviews og bøger. Først var det i 'Barndomsvenner' fra 2006 med skolekammeraten Ole Michelsen og sidenhen 'Mit liv som Ulf' og bogen med den humoristiske titel 'Hellere halvgammel end helt død: En optimistisk fortælling om livet'. For ikke at nævne 'Livsvidner: Gud lever de endnu?' med Lisbet Dahl.

Leve endnu gør Ulf Pilgaard desværre ikke længere, men han lever i vores erindring. Som en af en håndfuld af de største mandlige fyrtårne i dansk revy gennem de sidste 100 år. Først var der Osvold Helmuth, så var der Dirch Passer, Preben Kaas og Jørgen Ryg. Og så var der Ulf Pilgaard. ●

Zaangenberg's Teater

TVLLINGEHJERTE

26. FEB. - 9. MARTS

TEATERV

Uppercut Danseteater

BENCHED

21. - 23. MARTS

CPH CULTURE

"Legenden cool symbiose
mellm mænd og bænk"

POLITIKEN

ISCENE

Teater 0

KONTIKI

29. APRIL - 4. MAJ

MORTEN HEDE

ISCENE

"Har det hele i en herlig
betagende overflod"

TEATERAVISEN

"Både oplysende og munter"
FOLKESKOLEN.DK